

PRŮVODCE STUDIEM
UČEBNICÍ *Aula*
***Internacional 1* –**
Nueva edición

Mgr. BEATRIZ VADILLO GONZALO

CVS

**FAKULTA
JADERNÁ
A FYZIKÁLNĚ
INŽENÝRSKÁ
ČVUT V PRAZE**

**KATEDRA
HUMANITNÍCH
VĚD A JAZYKŮ**

PRAHA 2021

ÍNDICE

UNIDAD 0

Conceptos básicos - ZÁKLADNÍ SLOVA A FRÁZE	5
Pronombres personales – Osobní zájmena.....	7
Verbo llamarse – Sloveso llamarse	7

UNIDAD 1

Países y nacionalidades - Země a národnosti.....	8
Números – Číslo (11 – 100).....	9
Profesiones – Zaměstnání.....	10
Verbos útiles para la clase – Užitečná slovesa pro třídu	10
Datos personales – Osobní údaje.....	11
El género y la nacionalidad – Mluvnický rod a národnost.....	12
El género y la profesión – Mluvnický rod a povolání.....	12
Verbo ser – Sloveso ser.....	13
Verbo tener – Sloveso tener	14
Conjugaciones – Časování.....	14

UNIDAD 2

Aficiones – Koníčky	15
Cultura – Kultura.....	15
Graduar – Stupňování.....	16
Presente de indicativo de los verbos regulares – Časování pravidelných sloves v přítomném čase..	17
Verbo querer – Sloveso querer.....	17
El artículo – Člen	17
El género y los sustantivos – Mluvnický rod a podstatná jména.....	19
El uso de porque y por qué – Užití porque a por qué	20

UNIDAD 3

Lugares – Místa.....	22
Los puntos cardinales – Světové strany	22
Los continentes – Kontinenty	22
Datos – Data, údaje.....	23
Las estaciones del año – Roční období	23
Tipos de clima – Typy podnebí.....	23
El tiempo – Počasí.....	23
Descripciones – Popisy.....	24

Los verbos ser, estar y hay – Slovesa ser, estar a hay	25
El uso de muy y mucho – Užití muy a mucho	26
El Superlativo – Superlativ	26
Los interrogativos – Tázací zájmena	27
El género y los adjetivos – Mluvnický rod a přídavná jména	28
UNIDAD 4	
Números >100 – Čísla >100	30
Los colores – Barvy	30
La Ropa y los complementos – Oblečení a doplňky	30
Objetos para viajar – Předměty pro cestování	31
Frases útiles para ir de compras – Frazeeologie: nákupy	32
Tener que + infinitivo – Slovesná vazba tener que + infinitiv	33
Los demostrativos – Ukazovací zájmena a přídavná jména	33
El/la/los/las + adjetivo – El/la/los/las + přídavné jméno	34
Qué + sustantivo, cuál/cuáles – Qué + podstatné jméno, cuál/cuáles	34
Verbo preferir – Sloveso preferir	34
Verbo ir – Sloveso ir	34
UNIDAD 5	
La familia – Rodina	36
Aspecto físico – Fyzický vzhled	37
Carácter – Povaha	37
Verbo gustar – Sloveso gustar	39
Los posesivos – Přivlastňovací zájmena nepřízvučná	40
Describir personas – Popis lidí	41
¿Cómo está? o ¿cómo es? – Otázka ¿cómo está? nebo ¿cómo es?	41
UNIDAD 6	
Días de la semana – Dny v týdnu	42
Partes del día – Části dne	42
Actividades cotidianas – Každodenní činnosti	43
Frecuencia – Výrazy četnosti	44
Las horas – Hodiny	44
Verbos reflexivos – Zvratná slovesa	45
UNIDAD 7	
En la mesa – U stolu	47
En el restaurante – V restauraci	47

Frases útiles – Užitečné fráze.....	47
Comida y bebidas – Jídlo a pití.....	49
Adjetivos y complementos – Adjektiva a doplňky.....	51
Comidas del día – Denní jídla.....	52
Verbos poner y traer – Slovesa poner a traer.....	53
Generalizar: forma impersonal con “se” – Neosobní vyjádření.....	53
Objeto directo – Přímý předmět.....	54
UNIDAD 8	
Describir lugares – Popis místa.....	55
Lugares en la ciudad – Místa ve městě.....	56
Direcciones –Směr.....	57
Distancia – Vzdálenost.....	57
Transporte – Doprava.....	58
Frases útiles – Užitečné fráze.....	58
Pronombres indefinidos – Neurčitá a záporná zájmena.....	59
Resaltar gustos – Zdůraznění toho, co se nám líbí.....	60
UNIDAD 9	
Experiencias y actividades – Zážitky a aktivity.....	61
Cualidades y defectos – Dobré a špatné lidské vlastnosti.....	62
Pretérito perfecto – Předpřítomný čas.....	64
Hablar de habilidades y capacidades – Mluvte o dovednostech a schopnostech.....	65
Género en adjetivos de carácter – Mluvnický rod u přídavných jmen vyjadřujících charakterové vlastnosti.....	66
Anexo: Pronunciación – Výslovnost.....	67
1. Španělská abeceda.....	67
2. Souhlásky a hláskové skupiny.....	67
3. Samohlásky.....	70
4. Dvojhásky a trojhásky.....	71
5. Přízvuk.....	71
Bibliografía.....	72

CONCEPTOS BÁSICOS - ZÁKLADNÍ SLOVA A FRÁZE

Hola	Dobrý den / ahoj	Hello/hi
¿Qué tal?	Jak se máš?	How are you? (General)
-¿Cómo está?	- Jak se máte?	(Formal)
-¿Cómo estás?	- Jak se máš?	(Informal)
(Estoy) bien	Mám se dobře	(I'm) fine
Encantado/a	Těší mne	Nice to meet you
Mucho gusto	Rád tě/Vás poznávám	Pleased to meet you
Buenos días	Dobré ráno	Good morning
Buenas tardes	Dobré odpoledne	Good afternoon/evening
Buenas noches	Dobrou noc	Good night
Hasta pronto	Brzy na viděnou	See you soon
Hasta luego	Brzy na viděnou	See you later
Hasta mañana	Zítřka na viděnou	See you tomorrow
Hasta [el lunes]	Na viděnou [v pondělí]	See you on [Monday]
Adiós	Na shledanou/ahoj	Bye
Vale	OK	Okay
Lo siento	Je mi líto	I'm sorry
Gracias	Děkuji	Thank you
Por favor	Prosím (žádost)	Please

cero	nula	seis	šest
uno	jedna	siete	sedm
dos	dvě	ocho	osm
tres	tři	nueve	devět
cuatro	čtyři	diez	deset
cinco	pět		

¿Cómo se dice [okno] en español?	Jak se řekne [okno] řpanělsky?	How do you say [window] in Spanish?
¿Cómo se escribe [ventana]?	Jak se píše [ventana]?	How do you write [ventana]?
¿Qué significa [vale]?	Co znamená [vale]?	What does [vale] mean?
¿Puedes repetir?	Můžeř to zopakovat?	Can you repeat?
No entiendo	Nerozumím	I don't understand
¿Puedes hablar más alto?	Můžeř mluvit hlasitěji?	Can you speak louder?
¿Puedes hablar más despacio?	Můžeř mluvit pomaleji?	Can you speak more slowly?
¿Cómo te llamas?	Jak se jmenujeř?	What's your name?
Me llamo [Juan]	Jmenuji se [Juan]	My name is [Juan]

PRONOMBRES PERSONALES – OSOBNÍ ZÁJMENA

Použití osobních zájmen ve španělštině je velmi podobné jako v češtině. Při vyjadřování podmětu se mohou vynechat, jelikož stejnou funkci zastává slovesná koncovka.

Ahora vivo en Barcelona. Teď žiji v Barceloně.

Často tedy slouží spíše k zdůraznění.

Yo soy inglés y ella es italiana. Já jsem Angličan a ona je Italka.

Anebo k upřesnění převážně ve 3. osobě, která v sobě skrývá více možností. V následující větě není hned zřejmé, zda je podmětem él, ella nebo usted.

Es estudiante. Je student. /Je studentka. /Jste student. /Jste studentka.

singular	jednotné číslo	plural	množné číslo
yo	já	nosotros/nosotras	my
tú	ty	vosotros/vosotras	vy
él/ella	on, ona	ellos/ellas	oni, ony
usted	vy	ustedes	vy

Zájmena my a vy se ve španělštině přechylují. Ženský rod má tvary nosotras a vosotras. Tvary nosotros, vosotros pak označují buď skupinu mužů, anebo skupinu smíšenou.

Zájmeno usted používáme při vykání jedné osobě, v případě vykání více osobám používáme zájmeno ustedes. Vždy platí, že se pojí se slovesem ve 3. osobě jednotného nebo množného čísla.

VERBO LLAMARSE – SLOVESO LLAMARSE

Do češtiny se překládá jako **jmenovat se**.

Patří mezi zvratná slovesa, která poznáte podle zvratného zájmena **-se** připojeného na konci infinitivu. Při časování postupujeme tak, že nejprve odtrhneme zvratné zájmeno **se** a poté odtrhneme infinitivní koncovku **-ar**. Získáme tak slovesný kmen, ke kterému pro každou osobu přidáme konkrétní koncovku.

llamar-**se** → llam-**ar** → (yo) llam-**o**

V přítomném čase se zvratné zájmeno klade zpravidla před slovesný tvar a pro každou osobu má jiný tvar. (yo) **me** llam-**o**, (tú) **te** llam-**as**...

yo	me llamo	nosotr os/-as	nos llamamos
tú	te llamas	vosotr os/-as	os llamáis
él/ella, usted	se llama	ellos/ellas, ustedes	se llaman

¿Cómo te llamas? Jak se jmenuješ?

Me llamo Juan. Jmenuji se Juan.

PAÍSES Y NACIONALIDADES - ZEMĚ A NÁRODNOSTI

País	Nacionalidad	Země	Národnost
España	español/española	Španělsko	Španěl/ka
República Checa	checo/checa	Česká republika	Čech/Češka
Eslovaquia	eslovaco/eslovaca	Slovensko	Slovák/Slovenka
Alemania	alemán/alemana	Německo	Němec/Němka
Argentina	argentino/argentina	Argentina	Argenti(nec)/nka
Australia	australiano/australiana	Austrálie	Australan/ka
Austria	austriaco/austriaca	Rakousko	Rakušan/ka
Bélgica	belga	Belgie	Belgičan/ka
Bielorrusia	bielorruso/bielorrusa	Bělorusko	Bělorus/ka
Brasil	brasileño/brasileña	Brazílie	Brazilec/Brazilka
Bulgaria	búlgaro/búlgara	Bulharsko	Bulhar/ka
Canadá	canadiense	Kanada	Canadán/ka
Colombia	colombiano/colombiana	Kolumbie	Kolumbij(ec)/ka
Croacia	croata	Chorvatsko	CHorvat/ka
Cuba	cubano/cubano	Kuba	Kubán(ec)/ka
Estados Unidos	estadounidense	USA	Američan/ka
Finlandia	finlandés/finlandesa	Finsko	Fin/Finka
Francia	francés/francesa	Francie	Francouz/ka
Grecia	griego/griega	Řecko	Řek/yŘekyně
Hungría	húngaro/húngara	Maďarsko	Maďar/ka
Chile	chileno/chilena	Chile	Chilan/ka
China	chino/china	Čína	Číňan/ka
India	indio/india	Indie	Ind/Indka
Inglaterra	inglés/inglesa	Anglie	Angličan/ka
Irán	iraní	Irán	Irán(ec)/ka
Irlanda	irlandés/irlandesa	Irsko	Ir/Irka
Italia	italiano/italiana	Itálie	Ital/Italka

Japón	japonés/japonesa	Japonsko	Japon(ec)/ka
Marruecos	marroquí	Maroko	Maročan/ka
México	mexicano/mexicana	Mexiko	Mexičan/ka
Noruega	noruego/noruega	Norsko	Nor/ka
Perú	peruano/peruano	Peru	Peruán(ec)/ka
Polonia	polaco/polaca	Polsko	Polák/Polka
Portugal	portugués/portuguesa	Portugalsko	Portugal(ec)/ka
Reino Unido	británico/británica	Británie	Brit/Britka
Rusia	ruso/rusa	Rusko	Rus/Ruska
Suecia	sueco/sueca	Švédsko	Švéd/Švédka
Suiza	suizo/suiza	Švýcarsko	Švýcar/ka
Tailandia	tailandés/tailandesa	Thajsko	Thajec/Thajka
Ucrania	ucraniano/ucraniana	Ukrajina	Ukrajinec/Ukrajinka
Uruguay	uruguayo/uruguaya	Uruguay	Uruguaj(ec)/ka
Venezuela	venezolano/venezolana	Venezuela	Venezuelan/ka
Vietnam	vietnamita	Vietnam	Vietnam(ec)/ka

NÚMEROS – ČÍSLA (11 – 100)

11 once	21 veintiuno	31 treinta y uno	50 cincuenta
12 doce	22 veintidós	32 treinta y dos	60 sesenta
13 trece	23 veintitrés	33 treinta y tres	70 setenta
14 catorce	24 veinticuatro	34 treinta y cuatro	80 ochenta
15 quince	25 veinticinco	35 treinta y cinco	90 noventa
16 dieciséis	26 veintiséis	36 treinta y seis	99 noventa y nueve
17 diecisiete	27 veintisiete	37 treinta y siete	100 cien
18 dieciocho	28 veintiocho	38 treinta y ocho	
19 diecinueve	29 veintinueve	39 treinta y nueve	
20 veinte	30 treinta	40 cuarenta	

PROFESIONES – ZAMĚSTNÁNÍ

abogado/a	právník/právníčka	fontanero/a	instalatér
actor/actriz	herec/herečka	fotógrafo/a	fotograf/ka
albañil	stavitel	futbolista	fotbalista
ama de casa	žena v domácnosti	informático/a	programátor/ka
arquitecto/a	architekt/ka	ingeniero/a	inženýr/ka
bombero/a	hasič	jardinero/a	zahradník/zahradnice
cajero/a	pokladní	jefe/a	šéf/ka
camarero/a	číšník/číšnice	mecánico/a	mechani(k)/čka
cantante	zpěvák/zpěvačka	médico/a	lékař/ka
carpintero/a	tesař	músico/a	hudebník
científico/a	vědec/vědkyně	peluquero/a	kadeřník/kadeřnice
cocinero/a	kuchař/ka	periodista	žurnalista
dentista	zubař/ka	piloto	pilot/ka
dependiente/a	prodavač/ka	pintor/a	malíř/ka
deportista	sportov(ec)/kyně	policía	policista
desempleado/a	nezaměstnan(ý)/á	profesor/a	učitel/ka
empleado/a	zaměstnan(ec)/kyně	químico/a	chemik/chemička
empresario/a	podnikatel/ka	secretario/a	sekretář/ka
enfermero/a	zdravotní sestra	soldado	voják
escritor	spisovatel/ka	taxista	taxíkář/ka
estudiante	student/ka	traductor/a	překladatel/ka
físico/a	fyzik/fyzička	vendedor/a	prodavač/ka (pouliční)

VERBOS ÚTILES PARA LA CLASE – UŽITEČNÁ SLOVESA PRO TŘÍDU

comentar	komentovat	hablar	mluvit
escribir	psát	marcar	označit
escuchar	poslouchat	mirar	(po)dívat se
oír	slyšet	observar	pozorovat, sledovat

DATOS PERSONALES – OSOBNÍ ÚDAJE

¿Cómo te llamas?	Jak se jmenuješ?	What's your name?
¿Cuál es tu nombre?	Jaké je tvé jméno?	What's your name?
¿Cuál es tu apellido?	Jaké je tvé příjmení?	What's your last name?
¿De dónde eres?	Odkud jsi?	Where are you from?
- Soy + nacionalidad / Soy de + país	- Jsem + národnost / Jsem z + stát	- I'm + nationality / I'm from + country
¿Dónde vives?	Kde žiješ?	Where do you live?
- Vivo en [Praga]	- Žiji v [Praze]	- I live in [Prague]
¿Cuántos años tienes?	Kolik ti je let?	How old are you?
- Tengo [23]	- Je mi [23]	- I'm [23]
¿Tienes móvil?	Máš mobil?	Can I have your number?
¿Cuál es tu número de teléfono?	Jaké je tvé telefonní číslo?	What's your phone number?
- Es el [623 441 552]	- Je to [623 441 552]	- It's [623 441 552]
¿Tienes correo electrónico?	Máš email?	Do you have an email?
- Sí, es [abc86@gmail.com]	- Ano, je to [abc86@gmail.com]	- Yes, it's [abc86@gmail.com]
¿En qué trabajas?	Jaké je tvé zaměstnání?	What's your job?
¿A qué te dedicas?	Co děláš?	What do you do?
- Soy + profesión	- Já jsem + zaměstnání	- I'm + profession
¿Dónde trabajas?	Kde pracuješ?	Where do you work?
- Trabajo en [un hospital]	- Já pracuji v [nemocnici]	- I work at [a hospital]
¿Qué estudias?	Co studuješ?	What are you studying?
- Estudio [matemáticas]	- Studuji [matematiku]	- I study [Maths]

@

Arroba

. (gmail.com)

Punto

- (abc-86)

Guión

_ (abc_86)

Guión bajo

/ (abc/86)

Barra

*

Asterisco

EL GÉNERO Y LA NACIONALIDAD – MLUVNICKÝ ROD A NÁRODNOST

Zvláštní skupinou jsou přídavná jména označující národnost, která začínají malým písmenem, zatímco názvy zemí se píšou s velkým písmenem.

Chcete-li se zeptat na národnost, pokládáte následující otázku.

¿De dónde eres? – Soy de Brasil. Odkud jsi? – Jsem z Brazílie.

¿De dónde es Pedro? – Es español. Odkud je Pedro? – Je Španěl.

Množné číslo se tvoří přidáním koncovky **-s** nebo **-es**.

Brasileño – brasileños**s**, portugués – portugues**es**, española – español**as**, francesa – frances**as**

Na rozdíl od obecných přídavných jmen se přechylují v ženském rodě všechna, která končí na souhlásku nebo samohlásku **-o**.

U národností s přízvuchnou koncovkou **-án/-és** není potřeba v ženském rodě vyznačovat přízvuk, stává se přirozeným. A stejně tak se stává přirozeným i v množném čísle: alemán – aleman**es**, francés – frances**es**.

Jsou-li zakončená na samohlásky **-a, -e, -í**, jejich tvar se v ženském rodě nemění.

País	él	ella
Bélgica	belg a	belg a
Israel	israel í	israel í
Marruecos	marroqu í	marroqu í
Estados Unidos	estadounidens e	estadounidens e
Canadá	canadiens e	canadiens e

Při tvoření obyvatelských jmen pak postačí jen spojit přídavné jméno se členem určitým.

Los italianos son simpáticos. Italové jsou sympatičtí.

Las francesas son muy elegantes. Francouzky jsou velmi elegantní.

Tvarem podstatného jména mužského rodu zároveň označujeme jazyk dané země.

El español es un idioma bonito. Španělština je hezký jazyk.

Přídavné jméno **inglés** tedy překládáme jako anglický. Podstatné jméno **el inglés** můžeme přeložit jako angličtina nebo Angličan.

EL GÉNERO Y LA PROFESIÓN – MLUVNICKÝ ROD A POVOLÁNÍ

Při uvádění povolání se člen běžně nepoužívá.

Soy médico. Jsem lékař.

Juan es cantante. Juan je zpěvák.

Je-li však rozvíte přívlastkem, je potřeba člen uvést.

Messi es un futbolista argentino. Messi je argentinský fotbalista.

Podstatná jména životná mají zpravidla zvláštní tvary pro mužský a pro ženský rod. Tvary ženského rodu se většinou odvozují od rodu mužského:

- změnou koncového **-o** na **-a**

el cocinero – la cocinera

- přidáním koncovky **-a** ke slovům končícím na souhlásku

el director – la directora

U podstatných jmen zakončených na **-e** dochází k tomu, že v ženském rodě vymění koncovku za **-a**, nebo svůj tvar nemění:

el dependiente – la dependienta, el estudiante – la estudiante

Podstatná jména zakončená na **-ía**, **-ista** mají stejný tvar pro mužský i ženský rod:

el guía – la guía, el economista – la economista

Mohou mít také pozměněnou koncovku: el actor – la actriz, el príncipe – la princesa

VERBO SER – SLOVESO SER

Pro překlad slovesa **být** se ve španělštině nabízí hned tři možnosti: **ser**, **estar**, **hay**. Zatím se podíváme na první z nich, ostatní probereme později.

Sloveso **ser** patří mezi nepravidelná slovesa, jejichž časování je potřeba si zapamatovat.

SER (být)

yo	soy	nosotr os/-as	somos
tú	eres	vosotr os/-as	sois
él/ella, usted	es	ellos/ellas, ustedes	son

Sloveso ser označuje trvalé vlastnosti a jevy.

Užívá se:

*k identifikaci osob a věcí

¿Quién es? – Es Pablo. Kdo je to? – To je Pavel.

¿Qué es? – Es un libro. Co je to? – To je kniha.

*u povolání

Soy profesor de francés. Jsem učitel francouzštiny.

*u národností

Ella es rusa.

Ona je Ruska.

VERBO TENER – SLOVESO TENERSloveso tener patří mezi nepravidelná slovesa. Do češtiny se překládá jako **mít**.**TENER (mít)**

yo	tengo	nosotr os/-as	tenemos
tú	tienes	vosotr os/-as	tenéis
él/ella, usted	tiene	ellos/ellas, ustedes	tienen

¿Cuántos años tienes? – Tengo treinta años.

Kolik je ti let? – Je mi třicet let.

Užitečná spojení:

tener hambre/sed	mít hlad/žízeň
tener frío/calor	být zima/teplo <i>komu</i>
tener hermanos	mít sourozence
tener tiempo	mít čas
tener dinero	mít peníze

CONJUGACIONES – ČASOVÁNÍŠpanělština má tři slovesné třídy, zakončené na tři různé koncovky, tedy **-ar**, **-er** a **-ir**.

Časy jsou pak tvořeny odtržením těchto infinitivních zakončení a následným připojením příslušné slovesné koncovky.

1 ^a conjugación	2 ^a conjugación	3 ^a conjugación
-AR	-ER	-IR
Hab lar	Bebe r	Viv ir
Cant ar	Le er	Escrib ir
Trabaj ar	Corre r	Conduc ir

AFICIONES – KONÍČKY

aprender idiomas	učit se jazyky	ir de compras	jít nakupovat
bailar	tancovat	ir de excursión	jet na výlet
cantar	zpívat	jugarse a videojuegos	hrát videohry
chatear con amigos	povídat si s přáteli	jugarse al fútbol	hrát fotbal
cocinar	vařit	jugarse al ordenador	hrát počítačové hry
Correr	běhat	jugarse al tenis	hrát tenis
descansar	odpočívat	leer	číst
escribir	psát	nadar	plavat
escuchar la radio	poslouchat rádio	pasear	jít na procházku
escuchar música	poslouchat hudbu	pasear al perro	venčit psa
esquiar	lyžovat	patinar	bruslit
estar en casa	být doma	pintar	malovat
estudiar español	studovat španělštinu	practicar inglés	procvičovat angličtinu
hacer deporte	sportovat	quedarse con amigos	setkávat se s přáteli
hacer fotos	fotografovat	salir a cenar	jít na večeři
hacer yoga	dělat jógu	salir de noche	jít večer ven
ir a la discoteca	jít na diskotéku	tocar el piano	hrát na piano
ir a la playa	jít na pláž	tocar la guitarra	hrát na kytaru
ir a una cafetería	jít do kavárny	ver la tele	dívat se na televizi
ir a una exposición	jít na výstavu	ver películas	sledovat filmy
ir al bar	jít do baru	ver series	sledovat seriály
ir al campo	jet na venkov	ver videos	dívat se na video
ir al cine	jít do kina	viajar	cestovat
ir al teatro	jít do divadla		

CULTURA – KULTURA

el arte	umění	la historia	historie	la naturaleza	příroda
el cine	filmy	la literatura	literatura	los pueblos y las ciudades	vesnice a města
la comida	jídlo	la música	hudba	la vida nocturna	noční život

GRADUAR – STUPŇOVÁNÍ

muy bien	velmi dobře	very well
bastante bien	docela dobře	quite well
bien	dobře	well
*un poco (de)	trochu	a bit (of)
- Hablo un poco de español	- Mluvím trochu španělsky	- I speak a bit of Spanish
- Comprendo un poco el italiano	- Rozumím trochu italsky	- I understand a bit of Italian
regular	jakž-takž, dostatečně	so-so
no muy bien	ne moc dobře	not very well
mal	špatně	badly
muy mal	velmi špatně	very badly
*nada de	vůbec ne	any
- No hablo nada de alemán	- Nemluvím vůbec německy	- I don't speak any German

PRESENTE DE INDICATIVO DE LOS VERBOS REGULARES – ČASOVÁNÍ PRAVIDELNÝCH SLOVES V PŘÍTOMNÉM ČASE

Slovesný tvar v **infinitivu** končí vždy na **-r**.

Ve španělštině rozeznáváme 3 slovesné třídy podle koncovek: **-ar, -er a -ir**.

	HABL-AR	COM-ER	VIV-IR
yo	hablo	como	vivo
tú	hablas	comes	vives
él/ella, usted	habla	come	vive
nosotr os/-as	hablamos	comemos	vivimos
vosotr os/-as	habláis	coméis	vivís
ellos/ellas, ustedes	hablan	comen	viven

Při časování sloves v přítomném čase postupujeme vždy následovně:

Nejprve odtrhneme koncovku **-ar, -er** nebo **-ir** od infinitivu a poté ke slovesnému kmeni přidáme příslušnou koncovku.

comprar → compr-**ar** → (yo) compr-**o**

leer → le-**er** → (ella) le-**e**

escribir → escrib-**ir** → (vosotros) escrib-**ís**

VERBO QUERER – SLOVESO QUERER

Při časování tohoto slovesa dochází k hláskové změně E-IE, která se promítne ve všech osobách jednotného čísla a ve 3. osobě čísla množného.

QUERER (chtít, milovat)

yo	qu ie ro	nosotr os/-as	quer e mos
tú	qu ie res	vosotr os/-as	quer e ís
él/ella, usted	qu ie re	ellos/ellas,ustedes	qu ie ren
¿Qué quieres hacer hoy?		Co chceš dnes dělat?	
¿Qué queréis ver?		Co chcete vidět?	

EL ARTÍCULO – ČLEN

Člen stojí před podstatným jménem, od kterého může být oddělen přívlastkem. Shoduje se s ním v čísle a rodě.

un chico inteligente chytrý kluk
 la nueva profesora nová profesorka

Rozlišujeme člen určitý a neurčitý.

Člen určitý

	jednotné číslo	množné číslo
mužský rod	el	los
ženský rod	la	las

Určitý člen lze někdy přeložit ukazovacím zájmenem "ten, ta" atd.

El libro es nuevo. Ta kniha je nová.

Užívá se:

*k označení rodu podstatného jména

el estudiante – la estudiante

*u podstatných jmen již dříve zmíněných, známých či vyvoditelných ze situace

Este es el piso de mi amigo. Toto je byt mého kamaráda.

Estas son las compañeras de Luis. Toto jsou Luisovy kolegyně.

*u jmen blíže určených nebo označujících jedinečné jevy

el hotel Barceló hotel Barceló

el sol slunce

la capital hlavní město

Člen určitý + předložky **DE** a **A**

Ve španělštině existují stažené tvary předložek **de** a **a** se členem určitým v mužském rodě. Pokud za nimi následuje určitý člen ženského rodu, nic se nemění.

de + el = **del** a + el = **al**

de + la = de la a + la = a la

a la derecha del sofá (de + el sofá) napravo od pohovky

al final (a + el final) del pasillo na konci chodby

veo al señor Morel (a + el señor) vidím pana Morela

no veo a la señora Gayet nevidím paní Gayetovou

-přidáním koncovky **-a** ke slovům končícím na souhlásku

el director – la directora

U podstatných jmen zakončených na **-e** dochází k tomu, že v ženském rodě vymění koncovku za **-a**, nebo svůj tvar nemění:

el dependiente – la dependienta, el estudiante – la estudiante

Podstatná jména zakončená na **-ía**, **-ista** mají stejný tvar pro mužský i ženský rod:

el guía – la guía, el economista – la economista

mužský rod		ženský rod	
-o	amigo	-a	amiga
souhláska	director	+a	directora
-e	estudiante	beze změny	estudiante
	dependiente	-a	dependienta
-a/-ista	guía	beze změny	guía
	economista		economista

Existuje však řada výjimek, např. podstatná jména, která mají v ženském rodě úplně jiný tvar: el hombre – la mujer, el padre – la madre atd. Mohou mít také pozměněnou koncovku: el actor – la actriz, el príncipe – la princesa atd.

EL USO DE PORQUE Y POR QUÉ – UŽITÍ PORQUE A POR QUÉ

Dva výrazy, které se často pletou, hlavně co se týče jejich zápisu.

V roli podřadicí spojky, která vyjadřuje příčinu a překládá se jako **protože**, se **porque** píše dohromady a bez přízvuku.

Hoy **no vamos al parque porque no tenemos tiempo.** Dnes nepůjdeme do parku, protože nemáme čas.

Jako tázací zájmeno, které stojí na začátku věty nebo uvozuje nepřímou otázku, se **por qué** píše zvlášť a s přízvukem. Překládá se jako **proč**.

¿Por qué está en el hospital? Proč je v nemocnici?

No sé por qué está nervioso. Nevím, proč je nervózní.

Velmi často se ve španělštině s jeho pomocí tvoří nějaký návrh nebo pozvání.

¿Por qué no quedas con él? Proč se s ním nesejdeš? / Sejdi se s ním.

¿Por qué no vienes esta noche a mi casa? Nechceš dnes večer ke mně přijít?

Vyjádření důvodu a příčiny:

*PORQUE + **sdružené sloveso**

¿Por qué estudias español?

Proč studuješ španělštinu?

Porque **quiero** viajar a España.

Protože chci cestovat do Španělska

*POR + **podstatné jméno**

¿Por qué estudias español?

Proč studuješ španělštinu?

Estudio español por **trabajo**.

Studuji španělštinu kvůli práci

*PARA + **infinitiv**

¿Por qué estudias español?

Proč studuješ španělštinu?

Estudio español para **vivir** en España.

Studuji španělštinu, abych mohl žít ve Španělsku

LUGARES – MÍSTA

el bosque	les	el museo	museum
el campo	venkov	el océano	oceán
la capital	hlavní město	el país	stát, země
la carretera	silnice	el palacio	palác
la ciudad	město	el parque natural	národní park
el continente	kontinent	la península	poloostrov
la cordillera	pohoří	la pirámide	pyramida
la costa	pobřeží	el planeta	planeta
el desierto	poušť	la playa	pláž
el glaciar	ledovec	la plaza	náměstí
la isla	ostrov	el pueblo	vesnice
el lago	jezero	el puerto	přístav
el mar	moře	el río	řeka
el Mediterráneo	Středozemní moře	las ruinas	zříceniny
el mercado	trh	la selva	deštný prales
la montaña	hora	el templo	chrám
el monumento	památky	la torre	věž
el mundo	svět	el volcán	sopka

LOS PUNTOS CARDINALES – SVĚTOVÉ STRANY

el Norte	Sever	el Este	Východ
el Sur	Jih	el Oeste	Západ

LOS CONTINENTES – KONTINENTY

Europa	Evropa	Asia	Asie
América	Amerika	Oceanía	Oceánie
África	Afrika	Antártida	Antarktida

DATOS – DATA, ÚDAJE

bebidas típicas	typické nápoje	- la corona checa	- Kč /Koruna
el clima	podnebí	- el dólar	- \$ / Dolar
lenguas oficiales	oficiální jazyky	- la libra	- £ / Libra
lugares de interés turístico	turistické atrakce	platos típicos	typická jídla
la moneda	měna	la población	populace
- el euro	- € / Euro	productos	produkty

LAS ESTACIONES DEL AÑO – ROČNÍ OBDOBÍ

la primavera	jaro	el otoño	podzim
el verano	léto	el invierno	zima

TIPOS DE CLIMA – TYPY PODNEBÍ

cálido	teplé	seco, árido	suché
frío	chladné	húmedo	vlhké
templado	mírné	polar	polární
tropical	tropické		

EL TIEMPO – POČASÍ

<u>Adjetivos</u>	<u>Přídavná jména</u>	<u>Sustantivos</u>	<u>Podstatná jména</u>
(Está) soleado	slunečno	(Hace) sol	slunce
(Está) nublado	zataženo	(Hace) viento	vítr
		(Hace) calor	teplo
		(Hace) frío	chlad
		(Hay) nubes	mraky
		(Hay) niebla	mlha
		(Hay) tormenta	bouřka
<u>Verbos</u>	<u>Slovesa</u>		
Llueve	prší		
Nieva	sněží		

DESCRIPCIONES – POPIŠY

bueno	dobrý	típico	typický
malo	špatný	increíble	neuvěřitelný
alto	vysoký	maravilloso	nádherný
bajo	nížký, krátký	precioso	úžasný
largo	dlouhý	fantástico	fantastický
corto	krátký	interesante	zajímavý
grande	velký	exótico	exotický
pequeño	malý		
bonito	krásný	Específico para personas	Specifické pro osoby
feo	ošklivý		
tradicional	tradiční	simpático	přátelský
moderno	moderní	amable	milý
conocido	dobře známý	abierto	otevřený
desconocido	neznámý	cerrado	uzavřený
famoso	slavný		
popular	populární	Específico para comida	Specifické pro jídlo
favorito	oblíbený		
poblado	osídlený	rico	chutný
turístico	turistický	sabroso	chutný, lahodný

LOS VERBOS SER, ESTAR Y HAY – SLOVESA SER, ESTAR A HAY

Popis lidí, míst a věcí - Ser

Ser + **přídavné jméno**

Perú es muy **bonito**.

Peru je velmi krásné.

Ser + **podstatné jméno**

Perú es **un país** muy bonito.

Peru je velmi krásná země.

Umístění - Estar

Estar + **místo**

Madrid está **en España**.

Madrid je ve Španělsku.

Japón está **en Asia**.

Japonsko je v Asii.

Vyjádření existence - Hay

Někde se něco/někdo nachází. Neznáme to/jej však přesně. Většinou nemáme tušení o přesném počtu či názvu/jménu. Nejedná se o vyjádření přesného místa, kde se konkrétně někdo/něco známého nachází.

En Venezuela hay petróleo.

Ve Venezuele je ropa.

En Praga hay muchos monumentos.

V Praze je mnoho památek.

En mi ciudad hay un castillo.

V mém městě je hrad.

Ačkoli obě slovesa vyjadřují umístění, užití každého z nich má svá pravidla.

Zatímco sloveso **estar** se vztahuje ke konkrétní věci nebo osobě, pomocí **hay** odkazujeme na něco neurčitého nebo na počet.

ESTAR

HAY

estar + **určitý člen**

hay + **neurčitý člen**

¿Dónde está **el restaurante**?

¿Dónde hay **un restaurante**?

Kde je restaurace?

Je tam restaurace?

¿Dónde está **el banco BBVA**?

¿Hay **un banco** por aquí?

Kde je tady banka BBVA?

Je tady nějaká banka?

estar + **vlastní jméno**

hay + **číslovka**

¿Dónde está **Pedro**?

Hay **dos chicos** en la clase.

Kde je Pedro?

Ve třídě jsou dva chlapci.

estar + **přivlastňovací zájmeno**

hay + **mucho, poco...**

Mi móvil está en la mesa.

En la mesa hay **muchos libros**.

Můj mobil je na stole.

estar + **vyjádření místa**

Está aquí.

Je tady.

Está cerca.

Je blízko.

Na stole je mnoho knih.

hay + **podstatné jméno bez členu**

¿Hay café?

Je tam káva?

Hay solo chicas.

Jsou tam jen dívky.

EL USO DE MUY Y MUCHO – UŽITÍ MUY A MUCHO

Obojí znamená **hodně, moc**. V případě **muy** se jedná o příslovce, které nemění svůj tvar a ve větě může stát před **přídavným jménem** nebo **příslovcem**.

MUY + **příslovce**

Estoy muy **bien**.

Mám se velmi dobře.

MUY + **přídavné jméno**

Está muy **nervioso**.

Je velmi nervózní.

Pokud **mucho** vystupuje jako **přídavné jméno**, shoduje se s **podstatným jménem** v rodě a čísle, tudíž tvoří tvary **mucho(s), mucha(s)**.

MUCHO(S) + **podstatné jméno**

Es mucho **trabajo**.

Je to hodně práce.

MUCHA(S) + **podstatné jméno**

Sabe muchas **cosas**.

Ví hodně věcí.

Ve funkci **příslovce** stojí **za slovesem** a je neměnné.

Sloveso + MUCHO

Habla mucho.

Moc mluví.

EL SUPERLATIVO – SUPERLATIV

Nejvyšší míru vlastnosti tvoříme pomocí slova **más** nebo **menos** a základního tvaru přídavného jména. Jelikož se ale jedná o nejvyšší míru vlastnosti, nebo něco, co je jediné svého druhu, použijeme také určitý člen, protože tím definujeme jednu konkrétní věc, v tomto případě tu nejlepší, nejstarší, nejhezčí.... Takže superlativ se skládá z **určitého členu** + **slova más/menos** + **přídavného jména**.

El Nilo y el Amazonas son **los ríos más largos** del mundo.

Nil a Amazonka jsou nejdelšími řekami na světě.

El Everest es **la montaña más alta** del mundo.

Everest je nejvyšší hora na světě.

Podstatné jméno lze vynechat, aby se zabránilo opakování, ale člen ne.

Esta bebida es **la menos cara** del menú.

Tento nápoj je v jídelním lístku nejméně drahý.

= Esta bebida es la (bebida) menos cara del menú.

Tento nápoj je nejméně nákladný nápoj v jídelním lístku.

Při srovnávání pak použijeme předložku **de** (z).

Pablo es el peor estudiante **de** todos.

Pablo je nejhorší student ze všech.

Jaime es el más hablador **de** ellos.

Jaime je z nich nejpovídanější.

LOS INTERROGATIVOS – TÁZACÍ ZÁJMENA

Zapamatujte si, že tázací zájmena mají vždy vyznačený přízvuk, ať už v přímé, nebo nepřímé otázce.

¿Cuánto cuesta?

Kolik to stojí?

No sé cuánto cuesta.

Nevím, kolik to stojí.

Lze je rozdělit do dvou skupin:

**zájmena, která mění svůj tvar v závislosti na podstatném jménu:*

Quién, Quiénes + sloveso

Používá se, ptáme-li se na osobu. Do češtiny ho překládáme výrazem **Kdo?**

Ptáme-li se na více osob, převedeme ho do množného čísla.

¿Quién es? – Este es Miguel.

Kdo je to? – Toto je Miguel.

¿Quiénes son? – Son Elena y Luis.

Kdo je to? – To je Elena a Luis.

Cuánto/-a/-os/-as + podstatné jméno/sloveso

Tímto zájmenem se ptáme na množství. Do češtiny ho překládáme výrazem **Kolik?**

Pokud stojí před podstatným jménem, shoduje se s ním v čísle a rodě.

¿Cuántas hermanas tiene usted?

Kolik máte sester?

¿Cuánto tiempo tienes que esperar?

Jak dlouho musíš čekat?

¿Cuánto es?

Kolik to dělá?

Cuál, Cuáles + sloveso/předložka

***nikdy podstatné jméno!**

Vyjadřuje výběr z celku. Do češtiny ho překládáme výrazem **Jaký?, Který?**

Je-li podmět věty v množném čísle, použijeme tvar *Cuáles*.

¿Cuál es tu correo electrónico?

Jaký je tvůj e-mail?

¿Cuáles son tus aficiones?

Jaké jsou tvé koníčky?

¿Cuál de ellos es tu amigo?

Který z nich je tvůj kamarád?

*zájmena neměnná:

Qué + sloveso

Ve spojení se slovesem se překládá **Co?**

¿Qué es? Co je to?

¿Qué haces? Co děláš?

Qué + podstatné jméno

Ve spojení s podstatným jménem se překládá **Jaký?, Který?**

¿Qué día es hoy? Jaký den je dnes?, Co je dnes za den?

¿Qué número de teléfono tienes? Jaké je tvé telefonní číslo?

Cómo + sloveso

Pomocí *cómo* se často ptáme na způsob nebo popis. Do češtiny se překládá **Jak?, Jaký?**

¿Cómo estás? Jak se máš?

¿Cómo es? – Es simpático. Jaký je? – Je sympatický.

Cuándo + sloveso

V češtině znamená **Kdy?**

¿Cuándo es tu cumpleaños? Kdy máš narozeniny?

¿Cuándo ves la tele? Kdy se díváš na televizi?

Dónde + sloveso

Do češtiny se překládá **Kde?**

¿Dónde está tu padre? Kde je tvůj otec?

¿Dónde trabajas? Kde pracuješ?

EL GÉNERO Y LOS ADJETIVOS – MLUVNICKÝ ROD A PŘÍDAVNÁ JMÉNA

U přídavných jmen rozlišujeme číslo a rod.

	jednotné číslo	množné číslo
mužský rod	nue o	nue vos
ženský rod	nue va	nue vas

Ve větě stojí **většinou** až za **podstatným jménem**, se kterým se shodují v čísle a rodě.

Miguel es un chico simpático. Miguel je sympatický chlapec.

Son hoteles nuevos. Jsou to nové hotely.

Samozřejmě se vyskytují i případy, kdy toto pravidlo neplatí, ale na ty upozorníme později.

Ženský rod přídavných jmen:

Přídavná jména zakončená na **-o** tvoří ženský rod výměnou koncovky za **-a**.

bueno – buena

Pokud přídavné jméno končí na jinou samohlásku, jeho tvar v ženském rodě zůstává **neměnný**.

interesante – interesante

Přídavná jména zakončená na **-án, -ín, -ón, -or** přibírají v ženském rodě koncovku **-a**.

hablador – habladora

Pokud jsou zakončená na souhlásku **-l, -n** (v nepřízvučné slabice), **-z**, tvar nemění.

fácil – fácil, joven – joven, feliz – feliz

mužský rod		ženský rod	
-o	bueno	-a	buena
-e/-a/-í	interesante	beze změny	interesante
	rosa		rosa
-or/-án/-ín/-ón	hablador	+a	habladora
	holgazán		holgazana
souhláska	fácil	beze změny	fácil
	joven		joven
	feliz		feliz

NÚMEROS >100 – ČÍSLA >100

100	Cien	700	Sete cientos/as
101	Ciento uno/una *Ciento un euros - Ciento una coronas	800	Ochocientos/as
120	Ciento veinte	900	Nov ecientos/as
145	Ciento cuarenta y cinco	1000	Mil
200	Doscientos/as - Doscient os euros - Doscient as coronas	2000	Dos mil
300	Trescientos/as	3000	Tres mil
400	Cuatrocientos/as	10 000	Diez mil
500	Quin ientos/as	20 000	Veinte mil
600	Seiscientos/as	100 000	Cien mil
		200 000	Doscientos/as mil
		1 000 000	Un millón
		2 000 000	Dos millones
		1 000 000 000	Mil millones

LOS COLORES – BARVY

amarillo/a/os/as	žlutý/-á/-í/-é	morado/a/os/as	fialový, nachový
azul/es	modrý	naranja/s	oranžový
beis	běžový	negro/a/os/as	černý
blanco/a/os/as	bílý	rojo/a/os/as	červený
gris/es	šedivý	rosa/s	růžový
lila/s, violeta/s	lila, fialový	verde/s	zelený
marrón/marrones	hnědý		

LA ROPA Y LOS COMPLEMENTOS – OBLEČENÍ A DOPLŇKY

el abrigo	kabát	el bolso	kabelka
el bañador	plavky	las botas	kozačky
el biquini	bikiny	la bufanda	šátek

los calcetines	ponožky	el jersey	svetr
la camisa	košile	los pantalones	kalhoty
la camiseta	tričko	- largos	- dlouhé
- de manga corta	- s krátkým rukávem	- cortos	- krátké
- de manga larga	- s dlouhým rukávem	- vaqueros	- džíny
- de tirantes	- bez rukávů	el pijama	pyžamo
la cazadora	bunda	la ropa interior	spodní prádlo
las chanclas	žabky (obuv)	las sandalias	sandály
la chaqueta	sako	la sudadera	mikina
el cinturón	pásek	el traje	oblek
la falda	sukně	el vestido	šaty
las gafas de sol	sluneční brýle	las zapatillas	boty
la gorra	čepice	- de casa	domácí boty
el gorro	čepice, klobouk	- deportivas	tenisky
los guantes	rukavice	los zapatos	boty

OBJETOS PARA VIAJAR – PŘEDMĚTY PRO CESTOVÁNÍ

el carné de conducir	řidičský průkaz	la maleta	kufr, zavazadlo
el carné de identidad	občanský průkaz	la mochila	batoh
el cepillo	kartáč	el paraguas	deštník
el cepillo de dientes	kartáček na zuby	el pasaporte	pas (cestovní)
la crema solar	opalovací krém	la pasta de dientes	pasta na zuby
el dinero	peníze	el peine	hřeben
el gel de ducha	sprchový gel	el secador de pelo	fén, vysoušeč na vlasy
el champú	šampon	la tarjeta de crédito	kreditní karta
el libro	kniha	la toalla (de playa)	(plážová) osuška

FRASES ÚTILES PARA IR DE COMPRAS – FRAZELOGIE: NÁKUPY

¿Qué desea?	Co byste si přál?/Přejete si?	What would you like?
¿Qué quería?	Co byste si přál?/Přejete si?	What would you like?
Quería [un vestido]	Chtěla bych [šaty]	I'd like [a dress]
¿Tienen [camisetas]?	Máte [trička]?	Do you have [t-shirts]?
¿De qué color?	Jaké barvy?	What colour?
¿De qué talla?	Jakou velikost?	What size?
¿Cuánto cuesta?	Kolik to stojí? (něco konkrétního)	How much does it cost? (something specific)
Cuesta [20 euros]	Stojí to [20 euro]	It costs [20 euros]
¿Cuánto es?	Kolik to dělá? Kolik to stojí dohromady?	How much is it? (asking for the total price)
Son [20 euros]	Dělá to [20 euro]	It's [20 euros]
Es un poco caro	Je to trochu drahé	It's a bit expensive
Es muy barato	To je velmi levné	It's very cheap
Es demasiado [pequeño]	Je to moc [malé]	It's too [small]
No me gusta [el color]	Nelíbí se mi [barva]	I don't like [the colour]
¿Cuál prefieres?	Kterému dáte přednost? Který se Vám více líbí?	Which do you prefer?
Prefiero [el azul]	Dám přednost [tomu modrému] Více se mi líbí [ten modrý]	I prefer [the blue one]
¿Dónde están los probadores?	Kde jsou (zkušební) kabinky?	Where are the fitting rooms?
Me llevo [este]	Vežmu si [tento]	I'll take [this one]

TENER QUE + INFINITIVO – SLOVESNÁ VAZBA TENER QUE + INFINITIV

Slovesná vazba **tener que + infinitiv** se užívá k vyjádření povinnosti nebo nutnosti.

Do češtiny ji překládáme slovesem **muset**.

Tiene que trabajar mucho. Musí hodně pracovat.

Tenemos que comer sano. Musíme jíst zdravě.

LOS DEMOSTRATIVOS – UKAZOVACÍ ZÁJMENA A PŘÍDAVNÁ JMÉNA

Ukazovací zájmena se shodují v rodě a čísle s podstatným jménem, k němuž se vztahují.

Pomocí nich buď mluvíme o objektech před námi, nebo mluvíme o něčem, co již bylo předtím zmíněno, a to s ohledem na vzdálenost (ať už fyzickou nebo virtuální – ve větě).

V blízkosti objektu

	mužský rod	ženský rod
jednotné číslo	este (tento, tenhle)	esta (tato, tahle)
množné číslo	estos (tito, tihle, tyto, tyhle)	estas (tyto, tyhle)

Dál od objektu

	mužský rod	ženský rod
jednotné číslo	ese (ten)	esa (ta)
množné číslo	esos (ti, ty)	esas (ty)

Daleko od objektu

	mužský rod	ženský rod
jednotné číslo	aquel (tamten, onen)	aquella (tamta, ona)
množné číslo	aquellos (tamti, oni, tamty, ony)	aquellas (tamty, ony)

*Existují neutrální zájmena **esto** (toto, tohle), **eso** (to) a **aquello** (tamto, ono). Nevážou se k žádnému rodu a uvádí se samostatně bez podstatného jména. Typicky se používají, pokud nevíme, o čem mluvíme nebo co daná věc je.

¿Qué es eso? Co to je?

Při představování si tedy dávejte pozor, zda se jedná o muže či ženu. Tvar **estos** v množném čísle použijeme pro skupinu mužů anebo smíšenou skupinu mužů a žen.

Este es Juan y esta es Clara. Toto je Juan a toto je Clara.

Estos son Pedro y Carmen. Toto je Pedro a Carmen.

Estas son mis compañeras de trabajo. Toto jsou moje kolegyně (z práce).

EL/LA/LOS/LAS + ADJETIVO – EL/LA/LOS/LAS + PŘÍDAVNÉ JMÉNO

Když známe podstatné jméno, na které odkazujeme, můžeme ho vynechat.

¿Qué **coche** usamos: el nuevo o el viejo?

Kterým autem jezdíme? Novým, nebo starým?

Luis quiere comprar **la camiseta** verde, y Julia, la azul.

Luis si chce koupit zelené tričko a Julia modré.

QUÉ + SUSTANTIVO, CUÁL/CUÁLES – QUÉ + PODSTATNÉ JMÉNO, CUÁL/CUÁLES

(Pro pravidla gramatiky viz [Unidad 3 - Tázací zájmena](#).)

K dotazování na předměty nebo věci používáme **qué + podstatné jméno**.

¿Qué perfume usas? ¡Es muy bueno!

Jaký parfém používáte? Je velmi dobrý!

Když už víme, na co odkazujeme, můžeme použít **cuál/cuáles**, abychom se vyhnuli opakování podstatného jména

¿Qué vestido compro para mi madre?

Jaké šaty koupím mamince?

No sé. ¿**Cuál** es el más barato?

Nevím. Které jsou nejlevnější?

VERBO PREFERIR – SLOVESO PREFERIR

Při časování tohoto slovesa dochází k hláskové změně E-IE, která se promítne ve všech osobách jednotného čísla a ve 3. osobě čísla množného.

PREFERIR (preferovat, upřednostňovat)

yo	prefiero	nosotr os/-as	preferimos
tú	prefieres	vosotr os/-as	preferís
él/ella, usted	prefiere	ellos/ellas,ustedes	prefieren

¿Prefiere té o café?

Máte raději čaj, nebo kávu?

Prefiero la falda roja.

Dávám přednost červené sukni.

VERBO IR – SLOVESO IR

Sloveso **ir** patří mezi nepravidelná slovesa.

IR (jít, jet)

yo	voy	nosotr os/-as	vamos
tú	vas	vosotr os/-as	vais
él/ella, usted	va	ellos/ellas,ustedes	van

LA FAMILIA – RODINA

los abuelos	prarodiče
el abuelo/la abuela	dědeček/ babička
los padres	rodiče
el padre/la madre	otec/matka
los hijos	děti
el hijo/la hija	syn/dcera
el bebé	dítě
los nietos	vnoučata
el nieto/la nieta	vnuk/vnučka
los hermanos	sourozenci
el hermano/la hermana	bratr/sestra
los tíos	strýc a teta (společně)
el tío/la tía	strýc/teta
los primos	bratřanci a sestřenice (společně)
el primo/la prima	bratranec/sestřenice
los cuñados	švagr a švagrová (společně)
el cuñado/la cuñada	švagr/švagrová
los suegros	tchán a tchýně (společně)
el suegro/la suegra	tchán/tchýně
la pareja	pár
el marido/la mujer, el esposo/la esposa	manžel/manželka
el ex marido/ex mujer	bývalý manžel/bývalá manželka
el prometido/la prometida	snoubenec/snoubenka
el novio/la novia	přítel/přítelkyně
el ex novio/la ex novia	bývalý přítel, bývalá přítelkyně
soltero/a	svobodný/á
casado/a	ženatý/vdaná
divorciado/a	rozvedený/rozvedená
viudo/a	vdovec/vdova

ASPECTO FÍSICO – FYZICKÝ VZHLED

pelo	vlas	gafas	brýle
- liso	- rovný	nariz	nos
- rizado	- kudrnatý	boca	ústa
- largo	- dlouhý	cara	tvář
- corto	- krátký	alto	vysoký
- moreno	- tmavý	bajito	malý (výškou)
- rubio	- blond	joven	mladý
- canoso, blanco	- šedovlasý, šedivý	viejo, mayor	starý
pelirrojo	zrzavý	delgado	hubený
calvo	holohlavý	gordo	tlustý
barba	vousy	en forma	ve formě, fit
bigote	knír	guapo	dobře vypadající
ojos	oči	feo	ošklivý

CARÁCTER – POVAHA

abierto	otevřený	extrovertido	extrovertní
aburrido	nudný	gracioso	zábavný, vtipný
activo	aktivní	hablador	upovídaný
agradable	příjemný	interesante	zajímavý
alegre	veselý	introvertido	introvertní
amable	milý	optimista	optimista, optimistický
antipático	nesympatický	pesimista	pesimista, pesimistický
arrogante	arogantní	serio	vážný
aventurero	dobrodruh, dobrodružný	simpático, majo	sympatický, milý
cerrado	uzavřený	sociable	společenský
divertido	zábavný, veselý	tímido	stydlivý
egoísta	egoistický, sobecký		

tonto

hloupý

***buena persona**

dobrý člověk

trabajador

pracovitý

***mala persona**

špatný člověk

vago

líný

VERBO GUSTAR – SLOVESO GUSTAR

Sloveso **gustar** se používá ve 3. osobě jednotného nebo množného čísla, v závislosti na gramatickém podmětu.

GUSTAR (mít rád, líbit se, chutnat)

Osobní zájmena (3. pád)			Podmět
(A mí)	me	}	}
(A ti)	te		
(A él/ella, usted)	le		
(A nosotr os/-as)	nos	}	}
(A vosotr os/-as)	os		
(A ellos/ellas,ustedes)	les		

Me gusta este libro.

Líbí se **mi** tato kniha.

Me **gustan** estos **libros**.

Líbí se **mi** tyto knihy.

¿Te gusta este vestido?

Líbí se **ti** tyto šaty?

Interesar a **encantar** se používají stejným způsobem:

Nos interesa la literatura.

Zajímá nás literatura.

Les **encantan** las **películas** de terror.

Milují horory.

Pokud použijeme **záporný tvar**, nikdy nesmíme oddělit zájmeno a sloveso:

(A ella) **no le gusta** esta casa.

Nelíbí se jí tento dům.

¿(A ustedes) **no les gusta** esta canción?

Nelíbí se vám tato píseň?

Pozor! Zájmena v prvním pádu nesmí být nikdy použita:

~~Yo gusto~~ bailar.

X

A mí **me gusta** bailar.

✓

~~Nosotros gustan~~ los deportes.

X

A nosotros **nos gustan** los deportes.

✓

V češtině je to podobné:

A mí **me gusta**.

Mně se to líbí.

Jak vyjádřit souhlas a nesouhlas:

Ana: Me **gustan** estos zapatos.

☺

Ana: Líbí se mi tyto boty.

Carolina: A mí **también**.

☺

Carolina: Mně taky.

Sara: A mí **no**.

☹

Sara: Mně ne.

Ana: No me gusta tu bolso.

Ana: Nelíbí se mi tvoje taška.

Carolina: A mí tampoco.

Carolina: Mně taky ne.

Sara: A mí sí.

Sara: Mně ano.

LOS POSESIVOS – PŘIVLASTŇOVACÍ ZÁJMENA NEPŘÍZVUČNÁ

Přivlastňovací zájmena nepřízvučná, označovaná též jako **nesamostatná**, stojí před podstatným jménem nebo jeho přívlastkem.

¿Cuál es tu correo electrónico?

Jaký je tvůj e-mail?

¿Cuál es su número de teléfono?

Jaké je vaše telefonní číslo?

	jednotné číslo	množné číslo
yo	mi	mis
tú	tu	tus
él/ella, usted	su	sus
nosotr os/-as	nuestro/nuestra	nuestros/nuestras
vosotr os/-as	vuestro/vuestra	vuestros/vuestras
ellos/ellas, ustedes	su	sus

Nepojí se se členem, mají totiž stejnou funkci jako člen určitý.

mi hermano

můj bratr

nuestra casa nueva

náš nový dům

Koncovky přivlastňovacích zájmen se shodují v rodě a čísle s přivlastňovaným podstatným jménem. Vždy se tedy řiďte tím, co stojí za nimi.

mis gafas

moje brýle

tus abuelos

tvoji prarodiče

Všimněte si, že zájmeno **su** můžeme přeložit hned pěti různými způsoby, a sice **jeho/její, váš** v jednotném čísle a **jejich, váš** v množném čísle.

su correo

jeho/její/váš/jejich/váš e-mail

sus gafas

jeho/její/vaše/jejich/vaše brýle

Z těchto důvodů lze v určitých situacích, kdy by mohlo dojít k nedorozumění, použít upřesňující spojení tvořené předložkou **de** a příslušným **osobním zájmenem**.

su teléfono **de usted**

váš telefon

su cumpleaños **de ella**

její narozeniny

*Všimněte si v tabulce, jakou rozlišovací funkci může mít přízvuk. Proto je důležité si ho pamatovat. Nebude se vám tak plést osobní zájmeno **tú** (ty) s přivlastňovacím zájmenem **tu** (tvůj).

DESCRIBIR PERSONAS – POPIS LIDÍ

Můžeme použít slovesa **ser** a **parecer**.

Es un hombre alto.

Je to vysoký muž.

Son unas mujeres guapas.

Jsou to krásné ženy.

Esta chica parece sociable.

Tahle dívka vypadá společensky.

Estos chicos parecen inteligentes.

Tito kluci vypadají chytrí.

Můžeme také přidat **příslovce stupně** před přídavné jméno.

Es una persona **muy** buena.

Je to velmi dobrý člověk.

Es un hombre **bastante** guapo.

Je to docela pohledný muž.

Este chico es **un poco** aburrido.

Ten chlapec je trochu nudný.

* **Un poco** se vždy používá s negativními adjektivy.

¿CÓMO ESTÁ? O ¿CÓMO ES? – OTÁZKA ¿CÓMO ESTÁ? NEBO ¿CÓMO ES?

Jestliže vám někdo položí otázku **¿Cómo está?**, zajímá ho, jak se máte.

¿Cómo está (usted)? – Muy bien.

Jak se máte (vykání)? – Velmi dobře.

¿Cómo estás, Carmen? – Bien.

Jak se máš, Carmen? – Dobře.

Otázkou **¿Cómo es?** se ptáme na popis osoby nebo věci. Pokud se jedná o osobu, zajímá nás její fyzický vzhled nebo charakter, u věcí pak velikost, kvalita ap.

¿Cómo es vuestro vecino?

Jaký je váš soused?

– Es un poco tonto, pero trabajador.

– Je trochu hloupý, ale pracovitý.

¿Cómo es su perro? – Es gordo y feo.

Jaký je jeho pes? – Je tlustý a ošklivý.

DÍAS DE LA SEMANA – DNY V TÝDNU

lunes	pondělí	viernes	pátek
martes	úterý	sábado	sobota
miércoles	středa	domingo	neděle
jueves	čtvrtek	el fin de semana	víkend

¿Qué día es hoy?

Co je dnes za den?

Hoy es [lunes]

Dnes je [pondělí]

¿Cuándo llegas?

Kdy přijdeš/přijedeš?

El viernes a las siete

V pátek v sedm

¿Qué haces [los domingos]?

Co děláš [o nedělích]?

[Los domingos] descanso

[O nedělích] odpočívám.

PARTES DEL DÍA – ČÁSTI DNE

por la mañana	ráno	a medianoche	o půlnoci
a/al mediodía	v poledne	por la noche	v noci
por la tarde	odpoledne/večer		

antes de [comer]	před [obědem]	después	později, pak
después de [trabajar]	po [práci]	luego	potom
primero	nejdřív	por último	konečně

ACTIVIDADES COTIDIANAS – KAŽDODENNÍ ČINNOSTI

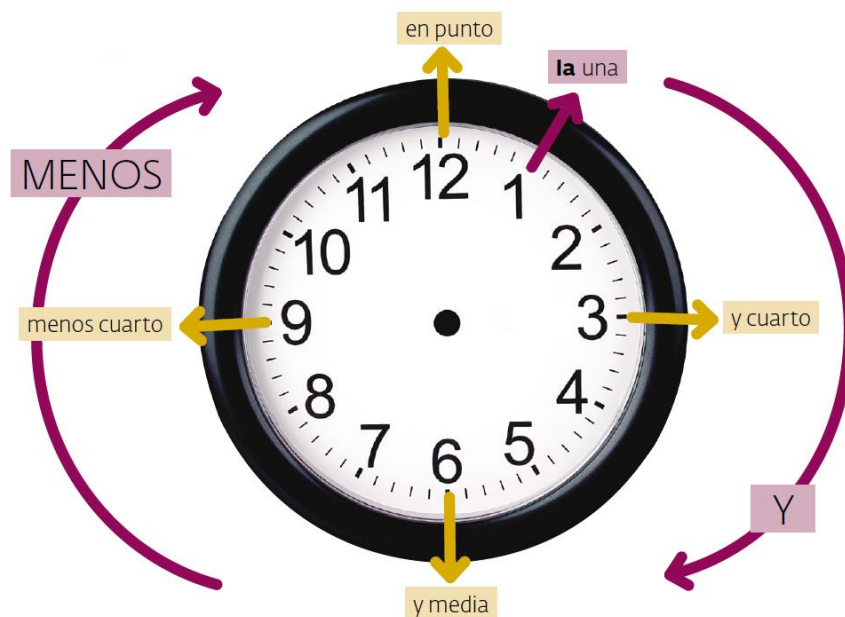
acostarse	jít si lehnout, jít spát	ir en autobús	jet autobusem
afeitarse	holit se	ir en bici	jet na kole
bañarse	koupat se	ir en metro	jet metrem
cenar	večeřet	irse a la cama	jít do postele, jít spát
chatear	povídat si	jugar a videojuegos	hrát videohry
cocinar	vařit	lavar la ropa	prát
comer/almorzar	obědvat	lavarse los dientes	čistit si zuby
desayunar	snídat	leer	číst
descansar	odpočívat	levantarse	vstávat
despertarse	probudit se	limpiar	uklízet
dormir	spát	maquillarse	líčit se
 ducharse	sprchovat se	merendar	svačit
escribir emails	psát maily	ordenar	uklízet, uspořádat
escuchar música	poslouchat hudbu	peinarse	česat se
estudiar	studovat	planchar	žehlit
hacer deberes	dělat domácí úkoly	quedar con amigos	setkávat se s přáteli
hacer deporte	sportovat	quedarse en casa	zůstat doma
hacer la cama	ustlat, stlát	relajarse	odpočívat
hacer la compra	nakupovat	salir de noche	večer si vyrazit
ir a clase	Jít, chodit do školy	tomar café	dát si kávu
ir al cine	jít, chodit do kina	tomar té	dát si čaj
ir al gimnasio	jít, chodit do tělocvičny	ver la tele	dívat se na televizi
ir al teatro	jít, chodit do divadla	vestirse	obléknout se
ir al trabajo	jít, chodit do práce	volver a casa	vrátit se domů
ir andando	jít se projít		

FRECUENCIA – VÝRAZY ČETNOSTI

todos los días	každý den	el martes	v úterý
todas las semanas	každý týden	los martes	každé úterý
todos los meses	každý měsíc	siempre	vždy
todos los sábados	každou sobotu	casi siempre	téměř vždy
todas las tardes	každé odpoledne	normalmente	obvykle
cada día	každý den	a menudo	často
una vez al día	jedenkrát denně	muchas veces	mnohokrát
una vez a la semana	jedenkrát týdně	a veces	někdy
dos veces al mes	dvakrát měsíčně	pocas veces	zřídka
el lunes	v pondělí	casi nunca	sotva kdy
los lunes	každé pondělí	nunca	nikdy

LAS HORAS – HODINY

¿Qué hora es?	Kolik je hodin?	Son las nueve menos cinco	Je za pět minut devět
Es la una (en punto)	Je jedna (přesně)	¿A qué hora [te levantas]?	V kolik hodin [vstáváš]?
Son las dos y diez	Jsou dvě hodiny deset	[Me levanto] a las ocho	[Vstávám] v osm
Son las once menos veinte	Je 10:40 / 22:40	[Como] a la una	[Obědvám] v jednu
Son las tres y media	Je půl čtvrté		

VERBOS REFLEXIVOS – ZVRATNÁ SLOVESA

Už jsme zmínili, že infinitiv zvratného slovesa má na konci připojené zvratné zájmeno **se**, které při časování mění svůj tvar. ([Sloveso llamarse - Unidad 0](#))

Při časování postupujeme tak, že nejprve odtrhneme zvratné zájmeno **se** a poté odtrhneme infinitivní koncovku **-ar/-er/-ir**. Získáme tak slovesný kmen, ke kterému pro každou osobu přidáme konkrétní koncovku.

LAVARSE (mýt se)

yo	me lavo	nosotr os/-as	nos lavamos
tú	te lavas	vosotr os/-as	os laváis
él/ella, usted	se lava	ellos/ellas, ustedes	se lavan

Zvratné zájmeno ve větě stojí zpravidla před časovaným tvarem slovesa.

Me lavo la cara. Umývám si obličej.

Se duchan por la noche. Sprchují se večer.

Pokud je však infinitiv zvratného slovesa součástí slovesné vazby, zvratné zájmeno může být připojeno za infinitiv nebo stát samostatně před slovesnou vazbou.

Tienes que levantarte. Musíš vstát.

Te tienes que levantar. Musíš vstát.

Pamatujte si, že zvratné zájmeno se vždy shoduje v osobě a čísle s řídícím slovesem.

Vamos a levantarnos a las siete. Budeme vstávat v sedm.

Nepravidelná slovesa

U mnoha sloves, která mají v infinitivu v předposlední slabice **-e** nebo **-o**, dochází při časování k hláskovým změnám.

Všimněte si, že tvary 1. a 2. osoby množného čísla jsou jediné, kdy zůstává kořen **beze změny**.

	ACOSTARSE (O-UE)	DESPERTARSE (E-IE)	VESTIRSE (E-I)
yo	me ac ue sto	me desp ie rto	me vi sto
tú	te ac ue stas	te desp ie rtas	te vi stes
él/ella, usted	se ac ue sta	se desp ie rta	se vi ste
nosotr os/-as	nos acostamos	nos despertamos	nos vestimos
vosotr os/-as	os acostáis	os despertáis	os vestís
ellos/ellas, ustedes	se ac ue stan	se desp ie rtan	se vi sten

Todos los días se acuesta a las once de la noche.

Každý den chodí spát v jedenáct v noci.

Me visto después de desayunar.

Obleču se po snídani.

Přehled možných variant hláskových změn jsme si ukázali na příkladech zvratných sloves, samozřejmě se to ale týká i sloves nezvratných.

volver (O-UE) - **vuelvo**, **vuelves**, **vuelve**, volvemos, volvéis, **vuelven**

Všimněte si a zapamatujte, že změna proběhne vždy ve všech osobách jednotného čísla a ve 3. osobě množného čísla.

DORMIR (spát)

yo	duermo	nosotr os/-as	dormimos
tú	duermes	vosotr os/-as	dormís
él/ella, usted	duerme	ellos/ellas, ustedes	duermen

Después de comer duermo la siesta.

Po obědě si jdu zdřímnout.

¿Por qué no duermes?

Proč nespíš?

Nepravidelná slovesa v 1. osobě přítomného času

	HACER (dělat)	SALIR (odejít)	DAR (dát)
yo	hago	salgo	doy
tú	haces	sales	das
él/ella, usted	hace	sale	da
nosotr os/-as	hacemos	salimos	damos
vosotr os/-as	hacéis	salís	dais
ellos/ellas, ustedes	hacen	salen	dan

Todos los días sale de casa a las seis.

Každý den odchází z domu v šest.

El viernes salgo con mis amigos.

V pátek chodím ven s přáteli.

Cada día doy un paseo.

Každý den chodím na procházku.

EN LA MESA – U STOLU

el plato	talíř	la sal	sůl
el vaso	sklenice	la pimienta	pepř
el tenedor	vidlička	el aceite [de oliva]	[olivový] olej
el cuchillo	nůž	el vinagre	ocet
la cuchara	lžíce	la botella [de vino]	láhev [vína]
la servilleta	ubrousek	la lata [de cerveza]	plechovka [piva]

EN EL RESTAURANTE – V RESTAURACI

el camarero	číšník	el entrante	předkrm
el cliente	zákazník	el primero	první chod
la cuenta	účet	el segundo	druhý chod
el menú	jídelní lístek	el postre	moučník, dezert

FRASES ÚTILES – UŽITEČNÉ FRÁZE

Camareros	Číšníci	Waiters
PREGUNTAR QUÉ QUIERE EL CLIENTE	OBJEDNÁVÁNÍ	TAKE AN ORDER
¿Qué desea?	Co si dáte?	What would you like?
¿Qué le pongo?	Co vám mohu přinést?	What can I get you?
¿Qué va a tomar?	Co si dáte?	What are you having?
¿Ya sabe qué va a tomar?	Chcete si objednat?	Are you ready to order?
¿Qué quiere [de postre]?	Co si dáte [jako dezert]?	What would you like [for dessert]?
¿Para beber?	Něco k pití?	Any drinks?
¿Quiere hielo en la bebida?	Přejete si do pití led?	Do you want ice in your drink?
PARA OFRECER	NABÍZENÍ	TO OFFER
¿Alguna cosa de postre?	Moučník?	Any dessert?

¿Algún café/licor/té?	Kávu/likér/čaj?	Coffee/liquor/tea?
¿Le pongo algo más?	Dáte si něco jiného?	Would you like anything else?

Cientes

PARA PEDIR EN UN RESTAURANTE

Zákazníci

OBJEDNÁVÁNÍ V RESTAURACI

Clients

TO ORDER AT A RESTAURANT

De primero (quiero) [sopa]	Jako první chod si dám [polévku]	I'll have [soup] for first course
De segundo (quiero) [pollo asado]	Jako hlavní jídlo si dám [pečené kuře]	I'll have [roasted chicken] for second course
De postre (quiero) [tarta de limón]	Jako moučník si dám [citronový koláč]	I'll have [lemon cake] for dessert
(Para beber) una cerveza	(K pití) si dám pivo	(To drink,) I'd like a beer

PARA PREGUNTAR POR LOS PLATOS DEL MENÚ

DOTAZY NA JÍDLA JÍDELNÍHO LÍST

TO ASK ABOUT THE DISHES ON THE MENU

¿Qué hay [de primero]?	Co máte jako [první chod]?	What's for [first course]?
¿Qué tienen [de segundo]?	Co máte jako [hlavní jídlo]?	What's for [second course]?
¿Tienen [pescado]?	Máte [ryby]?	Do you have [fish]?
¿Qué lleva [la ensalada]?	Co je v tom [salátu]?	What's in [the salad]?
[El arroz], ¿lleva carne?	Je v [té rýži] maso?	Is there meat in [the rice]?
¿Es posible sin [cebolla]?	Mohu to dostat bez [cibule]?	Is it possible without [onion]?
¿Qué es [gazpacho]?	Co to je [gazpacho]?	What is [gazpacho]?
¿[La merluza] es carne o pescado?	Je [merluza] maso nebo ryba?	Is [merluza] meat or fish?

PARA PEDIR ALGO MÁS

OBJEDNÁNÍ NĚČEHO JINÉHO

TO ORDER SOMETHING ELSE

Perdone, ¿me pone [otra agua]?	Mohu prosím dostat [jinou vodu]?	Excuse me, can I have [another water]?
Perdone, ¿me trae [más pan]?	Přineste mi prosím [ještě chleba]	Excuse me, could you bring me [more bread]?

PARA PAGAR	PLACENÍ	TO PAY
¿Cuánto es?	Kolik to stojí?	How much is it?
¿Qué le debo?	Kolik platím?/Co jsem dlužen?	What do I owe you?
La cuenta, por favor	Účet, prosím	The bill, please
¿Me trae la cuenta, por favor?	Přineste mi prosím účet	Could you bring me the bill, please?

COMIDA Y BEBIDAS – JÍDLO A PITÍ

carne	maso	pescado y marisco	ryby a mořské plody
el bistec	steak	la almeja	škeble
el cerdo	vepřové	la anchoa	ančovička
el cordero	jehněčí	el atún	tuňák
el embutido	uzeniny	el bacalao	treska
el jamón	šunka	el calamar	oliheň
el pollo	kuře	el cangrejo	krab
la ternera	hovězí	la gamba	kreveta
las salchichas	párky	la langosta	humr
		el mejillón	slávka
		el pulpo	chobotnice
		el salmón	losos
		la sardina	sardinka
		la trucha	pstruh
lácteos	mléčné výrobky		
el helado	zmrzlina		
la leche	mléko		
la mantequilla	máslo		
el queso	sýr		
el yogur	jogurt		

verduras	zelenina	fruta	ovoce
el ajo	česnek	el aguacate	avokádo
la alcachofa	artyčok	el albaricoque	meruňka
la berenjena	lilek	el arándano	borůvka
el brócoli	brokolice	la cereza	třešeň
el calabacín	cuketa	la ciruela	švestka
la calabaza	dýně	la frambuesa	malina
la cebolla	cibule	la fresa	jahoda
el champiñón	žampion	la granada	granátové jablko
la col	zelí	el kiwi	kiwi
la coliflor	květák	la lima	limetka
el espárrago	chřest	el limón	citron
las espinacas	špenát	la mandarina	mandarinka
los guisantes	hrášek	el mango	mango
las judías verdes	zelené fazolky	la manzana	jablko
la lechuga	salát	el melocotón	broskev
la patata	brambora	el melón	meloun
el pepino	okurka	la mora	ostružina
el pimiento [verde]	paprika [zelená]	la naranja	pomeranč
el puerro	pórek	la papaya	papája
la remolacha	červená řepa	la pera	hruška
el tomate	rajče	la piña	ananas
la zanahoria	mrkev	el plátano	banán
		el pomelo	grep
		la sandía	vodní meloun
		la uva	víno (zrnko)

otros	ostatní	bebidas	nápoje
las aceitunas	olivy	el agua	voda
las alubias / los frijoles	fazole	el batido	mléčný koktejl
el arroz	rýže	el café	káva
el azúcar	cukr	el cava / champán	šampaňské
el chocolate	čokoláda	la cerveza	pivo
las especias	koření	el chocolate caliente	horká čokoláda
las galletas	sušenky	la gaseosa	sodovka
la harina	mouka	el licor	likér
el huevo	vejce	la limonada	limonáda
las lentejas	čočka	el refresco	šumivý nápoj
el maíz	kukuřice	la sidra	cider
la mayonesa	majonéza	el té	čaj
la mermelada	džem, marmeláda	el vino blanco	bílé víno
la mostaza	hořčice	el vino rosado	růžové víno
el pan	chleba	el vino tinto	červené víno
la pasta	těstoviny	el zumo	džus
el pastel / la tarta	koláč, dort		

ADJETIVOS Y COMPLEMENTOS – ADJEKTIVA A DOPLŇKY

a la parrilla	na grilu	crudo	syrový
a la plancha	na pánvi	del tiempo	při pokojové teplotě
al vapor	dušený, vařený v páře	dulce	sladký
asado/al horno	pečený	frío	studený
caliente	horký	frito	smažený
cocido	vařený	grasiento	mastný
con/sin [hielo]	s/bez [ledu]	guisado	dušený
congelado	mražený	ligero	lehký

pesado	těžko stravitelný	salado	slaný
picante	pálivý/pikantní	soso	bez chuti

COMIDAS DEL DÍA – DENNÍ JÍDLA

el desayuno	snídaně
la comida	oběd
la merienda	odpolední svačina
la cena	večeře

VERBOS PONER Y TRAER – SLOVESA PONER A TRAER

Slovesa **poner** a **traer** jsou nepravidelná pouze v 1. osobě jednotného čísla přítomného času.

PONER (dát, položit)

yo	pongo	nosotr os/-as	ponemos
tú	pones	vosotr os/-as	ponéis
él/ella, usted	pone	ellos/ellas, ustedes	ponen

¿Qué le pongo?

Co si dáte?

Me pone una copa de vino, por favor.

Dejte mi sklenku vína, prosím.

TRAER (přinést)

yo	traigo	nosotr os/-as	traemos
tú	traes	vosotr os/-as	traéis
él/ella, usted	trae	ellos/ellas, ustedes	traen

¿Puede traernos sal?

Můžete nám přinést sůl?

¿Nos trae la cuenta, por favor?

Přinesete nám účet, prosím?

¿Me traes un vaso de agua?

Přineseš mi sklenici vody?

GENERALIZAR: FORMA IMPERSONAL CON “SE” – NEOSOBNÍ VYJÁDŘENÍ

Neosobní, pasívní tvar se používá, pokud je podmět neznámý nebo není důležitý. Používá se k vyjádření zobecnujících (obecně platných) skutečností.

SE + 3. osoba jednotného čísla

En España **se cena** a las diez de la noche.

(Lidé) ve Španělsku večeří v deset hodin v noci.

= Los españoles cenan a las diez de la noche.

Španělé mají večeří v deset hodin v noci.

Sloveso musí být ve shodě s nevyjádřeným podmětem, podle toho, zda je v množném nebo jednotném čísle:

SE + 3. osoba jednotného čísla + podstatné jméno (j. č.)

En mi familia se come **mucho pescado**.

V mé rodině se jí hodně ryb.

SE + 3. osoba množného čísla + podstatné jméno (mn. č.)

En Argentina se producen **muchos vinos**.

V Argentině se vyrábí mnoho vín.

OBJETO DIRECTO – PŘÍMÝ PŘEDMĚT

Předmět ve 4. pádě (koho?/co?) se označuje jako přímý (**objeto directo**). Ve španělštině bývá uvozen předložkou **a**, jedná-li se o podstatné jméno životné. U neživotných se předložka nepoužívá.

No veo **a** Isabel.

Nevidím Isabel.

No veo mi bicicleta.

Nevidím své kolo.

Tvary osobních zájmen 3. osoby (on/oni, ona/ony) ve 4. pádu jsou následující:

	jednotné číslo	množné číslo
mužský rod	lo	los
ženský rod	la	las

Tato zájmena používáme, abychom neopakovali slovo, které bylo zmíněno dříve:

Este café, ¿dónde **lo** compras?

Tuto kávu, kde ji koupíš?

Esta cerveza, ¿**la** compra en el supermercado?

Toto pivo, kupujete ho v supermarketu?

Bebo muchos refrescos. **Los** tomo siempre con hielo.

Piju hodně sodovky. Vždy ji piju s ledem.

DESCRIBIR LUGARES – POPIS MÍSTA

bonito, con encanto	krásný, okouzlující
feo	ošklivý
pequeño	malý
grande	velký
estrecho	úzký
ancho, amplio	široký, prostorný
alegre	šťastný
triste	smutný
tranquilo	klidný, tichý
ruidoso	hlučný
agradable	příjemný
desagradable	nepříjemný
limpio	čistý
sucio	špinavý
histórico, antiguo	historický
moderno	moderní
elegante	elegantní
barrio obrero	dělnická čtvrť
céntrico, en el centro	v centru
lejos del centro, en las afueras	daleko od centra, na předměstí
bien/mal situado	pěkně/špatně situovaný
bien/mal comunicado (transporte)	dobře/špatně dostupný (dopravou)
con muchos servicios	s dobrou občanskou vybaveností (službami)
con pocos servicios	se špatnou občanskou vybaveností (službami)
con mucha vida	živý
aburrido	nudný
con mucho ambiente	živý
con poco ambiente	nudný, nezajímavý
con zonas verdes	se zelenými plochami

LUGARES EN LA CIUDAD – MÍSTA VE MĚSTĚ

el aeropuerto	letišťe	la farmacia	lékárna
la avenida	třída	la frutería	ovoce – zelenina (obchod)
el banco	banka	la gasolinera	benzínová pumpa
el bar	bar	el gimnasio	tělocvična, fit centrum
el barrio	čtvrť, okolí, sousedství	el hospital	nemocnice
la biblioteca	knihovna	el hotel	hotel
el bloque de pisos	bytový dům	la iglesia	kostel
la cafetería	kavárna	el instituto	střední škola
el cajero automático	bankomat	la librería	knihkupectví
la calle	ulice	el mercado	trh, tržiště
la carnicería	řezník	el museo	muzeum
el castillo	hrad	la oficina de correos	pošta
la catedral	katedrála	la oficina de turismo	informace (turistické)
el centro comercial	nákupní centrum	la panadería	pekařství
el cine	kino	la parada de [tranvía]	zastávka [tramvaje]
la comisaría	policie (policejní stanice, služebna)	el parking	parkoviště
los contenedores de basura	popelnice, kontejnery na odpad	el parque	park
la discoteca	noční klub, diskotéka	el parque de bomberos	hasiči (požární stanice)
la droguería	drogerie	el paseo	promenáda
el edificio	budova	la pastelería	cukrárna
el estadio [de fútbol]	[fotbalový] stadion	la pescadería	rybárna (obchod)
la escuela/el colegio	škola	la piscina	bazén
la estación de [metro]	stanice (metra)	la plaza	náměstí
el estanco	trafika	el polideportivo	sportovní centrum
la fábrica	továrna	el puente	most
la facultad	fakulta	el quiosco	novinový stánek

la residencia de estudiantes	studentská kolej	la tienda de ropa	oděvy (obchod)
el restaurante	restaurace	la universidad	univerzita
el supermercado	supermarket	la zona peatonal	pěší zóna
el teatro	divadlo	el zoo	zoo

DIRECCIONES – SMĚR

A la derecha [de la plaza]	doprava/napravo [od náměstí]
A la izquierda [del parque]	doleva/nalevo [od parku]
Al lado	vedle
Al lado de [la farmacia]	vedle [lékárny]
Al final de [la calle]	na konci [ulice]
Todo recto	pořád rovně
En la esquina	v rohu
En la calle [principal]	na [hlavní] ulici
La primera (calle) a la derecha	první [ulice] doprava
La segunda (calle) a la izquierda	druhá [ulice] doleva

DISTANCIA – VZDÁLENOST

muy lejos	hodně daleko	aquí al lado	vedle
bastante lejos	docela daleko	aquí mismo	tady
lejos	daleko	a [20 minutos]	Je to odtud [20 minut]
un poco lejos	docela daleko	a [5 minutos] a pie	Je to [5 minut] pěšky
bastante cerca	docela blízko	a [10 minutos] en [coche]	Je to [10 minut] [autem]
cerca	blízko	a [200 metros] de aquí	Je to odtud [200 metrů]
muy cerca	hodně blízko		

*A unos [20 minutos/100 metros]

Je to odtud **asi** [20 minut/100 metrů]

TRANSPORTE – DOPRAVA

andando/caminando	chůze	en coche	autem
a caballo	na koni	en metro	metrem
a pie	pěšky	en moto	na motorce
en autobús	autobusem	en tranvía	tramvají
en avión	letadlem	en taxi	taxíkem
en bici/bicicleta	na kole	en tren	vlakem

FRASES ÚTILES – UŽITEČNÉ FRÁZE

Perdona, ¿sabes si hay [una farmacia] por aquí?	Promiňte prosím, nevíte, jestli je tu někde [lékárna]?	Excuse me, do you know if there is [a pharmacy] around here?
Perdone, ¿dónde está [la estación]?	Promiňte prosím, kde je [nádraží]?	Excuse me, where is [the station]?
Perdón, ¿dónde está [el hospital]?	Prosím vás, kde je [nemocnice]?	Sorry, where is [the hospital]?
¿En esta calle no hay ningún [banco]?	Na téhle ulici nejsou žádné [banky]?	Aren't there any [banks] on this street?
¿Hay alguna [tienda] cerca?	Jsou tu někde poblíž [obchody]?	Are there any [shops] nearby?
¿Cómo voy [al aeropuerto]?	Jak se dostanu na [letišťě]?	How do I go to [the airport]?

PRONOMBRES INDEFINIDOS – NEURČITÁ A ZÁPORNÁ ZÁJMENA

Tvary neurčitých a záporných zájmen jsou následující:

alguien	někdo	nadie	nikdo	uno	jeden
alguno	nějaký	ninguno	žádný	cada	každý
algo	něco	nada	nic	otro	jiný

Zájmena **alguien** (někdo) a **nadie** (nikdo) se vztahují jen na osoby.

¿Alguien sabe dónde vive Pedro? Ví někdo, kde bydlí Pedro?

No conozco a nadie en esta ciudad. Neznám nikoho v tomto městě.

Neurčitá zájmena **alguno** (nějaký) a **un** (jeden) a záporné **ninguno** (žádný) mohou stát samostatně nebo předcházet podstatnému jménu, se kterým se shodují v rodě a čísle. Vztahují se na osoby i věci. Neurčité zájmeno **un** (jeden) musí být vždy používáno společně s podstatným jménem.

	j. č.	mn. č.	j. č.	mn. č.	j. č.	mn. č.
rod muž.	alguno	algunos	ninguno	ningunos	uno	unos
rod žen.	alguna	algunas	ninguna	ningunas	una	unas

¿Tienes alguna pregunta? Máš nějakou otázku?

- No, ninguna. - Ne, žádnou.

Před podstatným jménem mužského rodu jednotného čísla krátí svůj tvar na **algún**, **un** a **ningún**.

¿Tienes algún problema? Máš nějaký problém?

No hay ningún problema. To není žádný problém.

¿Sabe si hay un banco por aquí cerca? Víte, jestli je poblíž banka?

- Sí, hay uno al final de la calle. - Ano, jedna je na konci ulice.

Lze je použít i samostatně. Následuje-li za nimi předložka **de**, vyčleňujeme je tak z celku.

¿Alguno de vosotros sabe qué hora es? Ví někdo z vás, kolik je hodin?

¿Ninguno de ustedes habla español? Nikdo z vás nemluví španělsky?

Algunas de las preguntas me parecen tontas. Některé z otázek mi přijdou hloupé.

Ninguno de los coches me gusta. Žádné z těch aut se mi nelíbí.

Zájmena **algo** (něco) a **nada** (nic) se vztahují jen na věci.

¿Ves algo interesante? Vidíš něco zajímavého?

Sin gafas no veo nada. Bez brýlí nevidím nic.

Záporná zájmena mohou stát ve větě před slovesem, ale i za ním. Pokud je klademe dopředu, následuje sloveso v kladném tvaru. V opačném případě mohou stát ve větě i dva záporné výrazy.

Nada me sale bien. Nic mi nevychází.

No me sale bien **nada**.

Ningún problema le parece difícil.

Žádný problém se mu nezdá obtížný.

No le parece difícil **ningún** problema.

Nadie lo sabe.

Nikdo to neví.

No lo sabe **nadie**.

RESALTAR GUSTOS – ZDŮRAZNĚNÍ TOHO, CO SE NÁM LÍBÍ

Takto můžeme vyjádřit, co se nám na něčem nejvíce nebo nejméně líbí:

Lo que más me gusta = Co se mi líbí nejvíce

Lo que menos me gusta = Co se mi líbí nejméně

Existují tři možnosti použití této struktury:

Lo que más me gusta [de mi barrio] **es** + podstatné jméno (j. č.)

Lo que más me gusta [de mi pueblo] **son** + podstatné jméno (mn. č.)

Lo que más me gusta [de mi escuela] **es que** + věta

¿Qué es lo que más te gusta de tu ciudad?

Co se vám na vašem městě líbí nejvíce?

Lo que más me gusta es la gente.

Nejvíce se mi líbí lidé.

Lo que más me gusta son los pubs.

Nejvíce se mi líbí hospody.

Lo que menos me gusta es que hay pocos parques.

Nejméně se mi líbí, že je zde málo parků.

EXPERIENCIAS Y ACTIVIDADES – ZÁŽITKY A AKTIVITY

compartir piso	bydlet s někým
coser	šít
declararse a alguien	vyznat se (někomu) z citů
dibujar	kreslit
dormir de día	spát během dne
enamorarse a primera vista	zamilovat se na první pohled
enviar flores	poslat květiny
escribir un poema	napsat báseň
escribir una novela	napsat román
ganar un premio	vyhrát cenu
hacer una entrevista (de trabajo)	jít na pracovní pohovor
jugar al ajedrez	hrát šachy
mentir [a un amigo]	lhát [příteli]
perder las llaves (de casa)	ztratit klíče od domu
poner la lavadora	prát prádlo
preparar una cena romántica	připravit romantickou večeři
regalar bombones	darovat bonboniéru
saber [cocinar]	umět [vařit]
salir en la tele	objevit se v televizi
tener el carné de conducir	mít řidičský průkaz
tener hijos	mít děti
tocar el bajo	hrát na basu
tocar la batería	hrát na buben
tocar la trompeta	hrát na trumpetu
trabajar de noche	pracovat v noci

CUALIDADES Y DEFECTOS – DOBRÉ A ŠPATNÉ LIDSKÉ VLASTNOSTI

abierto	otevřený	hipócrita	pokrytecký
aburrido	nudný	impaciente	netrpělivý
activo	aktivní	impuntual	nedochvilný
agresivo	agresivní	inconstante	proměnlivý
alegre	veselý	independiente	nezávislý
amable	milý	inteligente	inteligentní
ambicioso	ambiciózní	irresponsable	nespolehlivý
antipático	nepříjemný	leal	loyální
callado	tichý	luchador	odvážný
caótico	chaotický	miedoso	bojácný
carismático	charismatický	nervioso	nervózní
cobarde	zbabělý	optimista	optimistický
conservador	konzervativní	ordenado	pořádný
constante	trvalý	organizado	organizovaný
creativo	kreativní	paciente	trpělivý
decidido	odhodlaný	pacífico	mírumilovný
desorganizado	dezorganizovaný	pesimista	pesimistický
despistado	nesoustředěný	puntual	přesný, dochvilný
divertido	zábavný	raro	divný
egoísta	sobecký	realista	realistický
elegante	elegantní	rebelde	rebelský, vzdorný
envidioso	žárlivý	rencoroso	zahořklý
espiritual	duchovní	reservado	rezervovaný, odtažitý
extrovertido	extrovertní	responsable	zodpovědný
generoso	štědrý	seductor	svůdný
gracioso	vtipný, zábavný	sencillo	jednoduchý, skromný
hablador	upovídáný	sensible	citlivý

simpático přátelský, milý

sociable společenský

tímido plachý

tranquilo klidný

valiente statečný

vengativo mstivý, zlomyslný

violento násilný

PRETÉRITO PERFECTO – PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS

Tvoří se z pomocného slovesa **haber** v přítomném čase a z perfektivního přičestí významového slovesa.

	haber	přičestí
yo	he	
tú	has	am <u>ado</u>
él/ella/usted	ha	com <u>ido</u>
nosotr os/-as	hemos	viv <u>ido</u>
vosotr os/-as	habéis	
ellos/ellas/ustedes	han	

Přičestí se tvoří z infinitivního kmene slovesa koncovkami:

-ado u sloves na **-ar** hablar – hablado

-ido u sloves na **-er, -ir** vender – vendido, salir – salido

Některá přičestí jsou nepravidelná, například:

hacer – hecho	decir – dicho	escribir – escrito
poner – puesto	volver – vuelto	romper – roto

Tyto dvě části nelze oddělit. Pokud zahrneme zájmena, budou vždy umístěna před slovesem.

~~Hoy he no ido a trabajar.~~ Hoy **no he ido** a trabajar. Dnes jsem nešel do práce.

¿Ha venido Laura? – No sé, **no la he visto**. Přišla Laura? – Nevím, neviděl jsem ji.

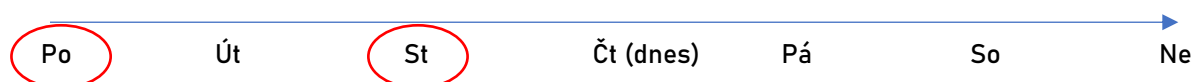
Vyjadřuje ukončený děj, který se stal v probíhající období nebo jehož důsledky zasahují do současnosti. Používá se například po výrazech **hoy, esta semana, este mes, este año...**

Hoy hemos comido bien. Dnes jsme se dobře naobědvali.

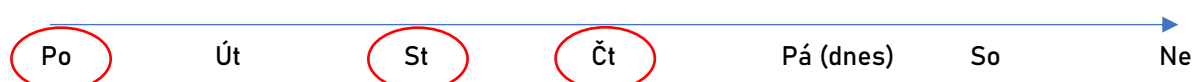
Esta semana ha ido dos veces al parque. Tento týden šel dvakrát do parku.

Tento týden ještě neskončil, takže i když je věc v současnosti hotová, stále se může změnit. Za den tam můžeme jít znovu. Porovnejte:

Esta semana ha ido dos veces al cine. Tento týden šel dvakrát do kina.

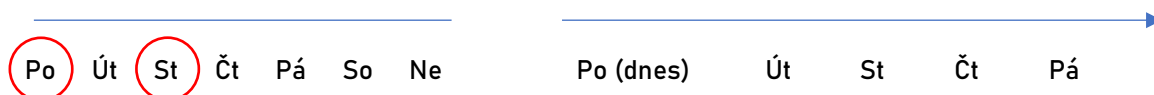

Esta semana ha ido tres veces al cine. Tento týden šel třikrát do kina.

La semana pasada fue dos veces al cine.

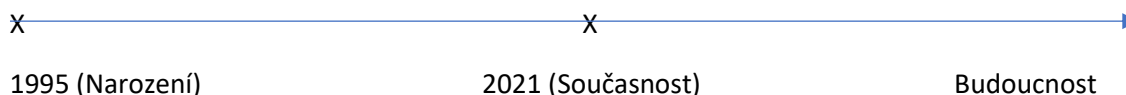
Minulý týden šel dvakrát do kina.

Proto se předpřítomný čas používá k mluvení o životních zkušenostech, protože tyto věci se mohou také v budoucnu změnit.

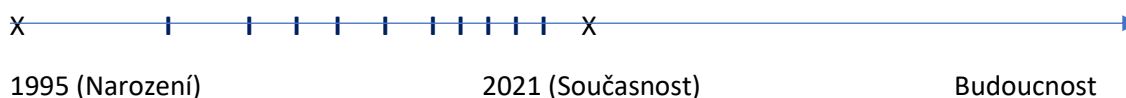
Nunca he estado en España.

Nikdy jsem nebyl ve Španělsku.

He viajado muchas veces a América.

Cestoval jsem do Ameriky mnohokrát.

Běžně se používá po vyjádření frekvence **varias veces, pocas veces, una vez...** ale nikdy s přesnými daty nebo časem, protože pak je nemožné, aby se tyto věci v budoucnu změnily. **Alguna vez** se běžně používá v otázkách.

¿Has estado alguna vez en Japón?

Byl jsi někdy v Japonsku?

¿Has estado en ese restaurante alguna vez?

Byl jsi někdy v té restauraci?

– No, **no** he estado **nunca**.

– Ne, nikdy jsem nebyl.

nebo: No, **nunca** he estado.

HABLAR DE HABILIDADES Y CAPACIDADES – MLUVTE O DOVEDNOSTECH A SCHOPNOSTECH

Sloveso **saber** má nepravidelný tvar v 1. osobě jednotného čísla, ostatní tvary jsou pravidelné.

SABER (vědět, umět)

yo	sé	nosotr os/-as	sabemos
tú	sabes	vosotr os/-as	sabéis
él/ella, usted	sabe	ellos/ellas, ustedes	saben

Gloria sabe muchas cosas.

Gloria ví spoustu věcí.

Él no sabe leer.

On neumí číst.

¿Sabes nadar? – Sí, nado muy bien.

Umíš plavat? – Ano, plavu velmi dobře.

Sloveso **poder** je nepravidelné, při jeho časování v přítomném čase dochází k hláskové změně (O-UE).

PODER (moci)

yo	pu edo	nosotr os/-as	podemos
tú	pu edes	vosotr os/-as	podéis
él/ella, usted	pu ede	ellos/ellas, ustedes	pu eden

Puedes preguntar a Carmen.

Můžeš se zeptat Carmen.

Podemos ir de compras.

Můžeme jít nakupovat.

Porovnejme dvě slovesa:

¿Podéis llevarme a la fiesta?

Můžete mě odvézt na večírek?

Carlos: Hoy no puedo conducir porque estoy enfermo.

Carlos: Dnes nemohu řídit, protože jsem nemocný.

Sara: Yo no sé conducir. No tengo carné.

Sara: Já neumím řídit. Nemám řidičský průkaz.

GÉNERO EN ADJETIVOS DE CARÁCTER – MLUVNICKÝ ROD U PŘÍDAVNÝCH JMEN VYJADŘUJÍCÍCH CHARAKTEROVÉ VLASTNOSTI

Již víme, že přídavná jména mohou být mužská (obvykle končí na **-o**) nebo ženská (obvykle končí na **-a**). Musíme si ale pamatovat, že existují i jiná, která jsou stejná v mužském i ženském rodu.

Přídavná jména zakončená na	-e	-ista	-al
	inteligente	egoísta	puntual
	paciente	optimista	especial
	responsable	pesimista	normal
	amable	realista	leal

VÝSLOVNOST

Španělská výslovnost není vůbec obtížná, ale je potřeba znát několik pravidel.

1. ŠPANĚLSKÁ ABECEDA

a	[a]	h	[atʃe]	ñ	[eɲe]	u	[u]
b	[be]	i	[i]	o	[o]	v	[uβe]
c	[θe]	j	[χota]	p	[pe]	w	[uβe doβle]
d	[de]	k	[ka]	q	[ku]	x	[ekis]
e	[e]	l	[ele]	r	[ere]	y	[je]
f	[efe]	m	[eme]	s	[ese]	z	[θeta]
g	[χe]	n	[ene]	t	[te]		

V Americe se **b** nazývá **be alta** nebo **be larga** a **v** **ve baja**, **ve corta** nebo **ve chica**.

W se pod vlivem angličtiny v Americe někdy označuje jako **doble u**.

Y se také někdy nazývá **i griega**, v takovém případě nazýváme **i** jako **i latina**.

2. SOUHLÁSKY A HLÁSKOVÉ SKUPINY

B, V

Vyslovují se dvěma způsoby v závislosti na okolních hláskách:

*na začátku slova a po **m** a **n** se vyslovují jako [b]

vino [bino]; **beso** [beso]; **bomba** [bomba]

*ve všech ostatních případech se vyslovují povolně - [β]: rty se k sobě jen přiblíží, ale nedotknou se.

Isabel [isaβel]; **uva** [uβa]; **vamos** a **ver** [bamos a βer]

Stejná výslovnost dvou různých písmen vede k pravopisným chybám. Zvláště méně vzdělaní lidé často nevědí, které písmeno napsat.

C

Má dvě varianty výslovnosti:

*před **a**, **o**, **u** a souhláskami se vyslovuje jako [k].

cacao [kakao]; **Paco** [pako]; **cuscús** [kuskus]; **clíc** [klik]

*před **e, i** se vyslovuje [θ]: jako „s“ se špičkou jazyka mezi zuby.

cine [θine]; **cenar** [θenar]; **Barcelona** [barθelona]

Někdy se místo [θ] vyslovuje [s]. Tento jev se vyskytuje v americké španělštině, na Kanárských ostrovech a v některých oblastech Andalusie.

cinco [siŋko]

CH

Vyslovuje se jako české „č“.

chico [tʃiko]; **chocolate** [tʃokolate]

D

Jako [d] se vyslovuje pouze na začátku slova a po písmenech **n** a **l**.

donde [donde]; **caldo** [kaldo]

V ostatních případech je jeho výslovnost povolena - [ð]: jazyk se **nedotkne** patra. Na konci slova se někdy až blíží „s“.

padre [paðre]; **nada** [naða]; **Madrid** [maðrið]

V hovorové španělštině se d v koncovce -ado a na konci slova často nevyslovuje vůbec.

edad [eða]; **amado** [amao]

G

Má více možností výslovnosti:

*na začátku slova před samohláskami **a, o, u**, před souhláskami a po **n** se vyslovuje jako [g]

gato [gato]; **golf** [golf]; **gustar** [gustar]; **grande** [grande]; **tango** [tango]

*uvnitř slova před samohláskami **a, o, u** a před souhláskami je povolena výslovnost - [ɣ]: vyslovuje se bez doteku mluvidel.

alegre [aleyre]; **agosto** [aɣosto]; **jugar** [xuɣar]

*skupiny **gua** a **guo** se vyslovují jako „gwa“ a „gwo“.

agua [aɣwa]; **antiguo** [antiɣwo]

*před **e, i** se vyslovuje [χ].

gente [χente]; **biología** [bjoloχia]

*skupiny **gue** a **gui** se vyslovují „ge“, „gi“.

Miguel [miɣel]; **Guinea** [ginea]

*skupiny **güe** a **güi** se vyslovují „gwe“ a „gwi“.

bilingüe [bilingwe]; **pingüino** [pingwino]

H

Ve spisovné španělštině se nevyslovuje.

hola [ola]; **hotel** [otel]; **hospital** [ospital]

J

Vyslovuje se [χ].

jefe [χefe]; **jamón** [χamon]

LL

Vyslovuje se [λ]: podobně jako slovenské „l“, jazyk se dotýká tvrdého patra (ne horní dásně).

pollo [poʎo]; **paella** [paeʎa]

N

Před souhláskami **b, p, v** se vyslovuje jako [m].

tranvía [trambia]; **un poco** [um poko]

Ñ

Vyslovuje se jako české „ň“.

España [espaɲa]; **mañana** [maɲana]

Q

Vyslovujeme jako [k]. Za písmenem **q** stojí ve španělských slovech vždy **u**, to se však **nevyslovuje**.

Quito [kito]; **Enrique** [enrike]

R

Má dvojí možnou výslovnost:

*ve slově s dvěma **r** za sebou, na začátku slova a po písmenech **l, n a s** se vyslovuje drnčivě (s více kmity špičky jazyka).

torre [tore]; **Rosalía** [rosalia]

*v ostatních případech je pouze jednokmitové, není drnčivé.

toro [toro]; **ordenador** [orđenađor]

Je třeba pečlivě rozlišovat mezi výslovností jednokmitového a vícekmitového r, protože slova mohou mít zcela odlišný význam podle toho, které r se v nich vysloví.

pero [pero] ale; **perro** [pero] pes; **caro** [karo] drahý; **carro** [karo] vůz

S

Španělské **s** se správně vyslovuje se špičkou jazyka téměř opřenou o patro za horními zuby, takže zvuk trochu připomíná „š“.

V jižním Španělsku a v mnoha španělsky mluvících zemích v Americe se **s** na konci slabiky a na konci slova vyslovuje s přídechem, takže zní jako "h" nebo jako "ch", někdy se dokonce nevysloví vůbec.

isla [ihla]; animales [animaleχ]; hombres [ombre]

Všimněte si, že španělština připojuje písmeno e na začátek slov, která v jiných jazycích začínají na kombinaci s + souhláska.

espagueti [espaɣeti] – spaghetti (it.); espacio [espaθjo] – space (ang.)

Y

Je považováno za souhlásku.

*pokud stojí na začátku slova, uprostřed nebo na konci, jeho výslovnost se blíží českému „j“.

yo [jo]; mayo [majo]; muy [muj]

*ve funkci spojky **y = a** se vyslovuje jako „i“.

Elena **y** Rosa [elena i rosa]

V Argentině, Paraguayi a Uruguayi se y vyslovuje jako [ɰ] nebo [j]. Stejně se vyslovuje i ll - yeísmo.

X

V mnoha amerických místních jménech a jejich odvozeninách se vyslovuje jako [χ].

México [mexiko]; Oaxaca [oaxaka]; mexicano [mexikano]; mexicana [mexikana]

V ostatních případech se x vyslovuje jako v češtině.

examen [eksamen]; texto [teksto]

Z

Vyslovuje se [θ]: jako „s“ se špičkou jazyka mezi zuby.

plaza [plaθa]; zona [θona]; cerveza [θerβeθa]

Někdy se místo [θ] vyslovuje [s]. Tento jev se vyskytuje v americké španělštině, na Kanárských ostrovech a v některých oblastech Andalusie.

cereza [seresa]

3. SAMOHLÁSKY

Španělština má pět samohlásek - **a**, **e**, **i**, **o** a **u**. Jejich výslovnost je podobná jako v češtině. **Y** se většinou jako samohláska nechová.

Samohláska **i** se ve skupině **di**, **ti**, **ni** čte tvrdě.

dinero [dinero]; bonito [bonito]; simpático [simpatiko]

Ve španělštině nerozlišujeme krátké a dlouhé samohlásky, čárka nad samohláskou značí přízvuk. To znamená, že je potřeba dát důraz na konkrétní slabiku, nikoliv prodloužit její výslovnost.

café [kafe]; azúcar [aθukar]

4. DVOJHLÁSKY A TROJHLÁSKY

Španělština má mnohem více dvojhásek než čeština. Dvojhásky jsou tvořeny tzv. slabými samohláskami **i** a **u**, a jakoukoli další samohláskou. Vyslovují se jako jedna slabika - slabé samohlásky se stávají polosouhláskami, takže **i** se vysloví jako [j] a **u** jako [w] (ne jako „v“).

sois [sojs]; aire [ajre]; seis [sejs]; bueno [bweno]

*U dvojhásek **ui** a **iu** se jako souhláska vysloví první člen.*

ciudad [θjuðað]; viuda [bjuða]; ruido [rwiðo]

Dvojhásku tvoří i dvě samohlásky oddělené souhláskou **h**, protože ta se nevyslovuje.

prohibir [projβir]; buhardilla [bwarðila]

Trojhlásky tvoří vždy jedna silná samohláska mezi dvěma slabými.

Uruguay [uruɣwaj]; cambiáis [kambjajs]

*Přízvukné **i** a **u** tvoří samostatnou slabiku a přízvuk je vždy graficky označen. Skupina dvou samohlásek, z nichž každá je v jiné slabice, se nazývá hiát.*

país [pais]; María [maria]; reír [reir]; teatro [teatro]; poeta [poeta]

5. PŘÍZVUK

Ve španělštině stojí přízvuk většinou:

***na druhé slabice od konce** u slov zakončených **samohláskou** nebo souhláskami **-n, -s**

hermano [ermano]; paraguas [paraywas]; mesa [mesa]; Caracas [karakas]; chocolate [tʃokolate];
saben [saβen]

***na poslední slabice** u slov zakončených **souhláskou** kromě **-n, -s**

señor [seɲor]; Madrid [maðrið]; arroz [aroθ]; español [espaɲol]; reloj [reloχ]

Jedná se o přirozený přízvuk, který není značený a proto je potřeba si tato pravidla dobře zapamatovat.

V **ostatních případech**, kdy je přízvuk nepřirozený a popírá pravidla přirozeného, je **graficky vyznačen** čárkou nad samohláskou.

fútbol [futβol]; café [kafe]; atún [atun]; israelí [israeli]; francés [franθes]

BIBLIOGRAFÍA

CORPAS, Jaime, GARCÍA, Eva, GARMENDIA, Agustín y SANS, Neus. *Aula internacional 1*. Nueva edición. Barcelona: Difusión, 2013.

Compilación de vocabulario y gramática del libro de texto. Otra información e imágenes de fichas extra y materiales proyectables de los recursos digitales.

PROKOPOVÁ Libuše. *Španělština pro samouky*. Praga: Leda, 2000.

Španělština - gramatika [en línea]. Lingea.cz, 2020. [Consulta: 31 mayo 2021]. Disponible en:
<<https://vyuka.lingea.cz/spanelstina/gramatika>>

Španělština - konverzace [en línea]. Lingea.cz, 2020. [Consulta: 31 mayo 2021]. Disponible en:
<<https://vyuka.lingea.cz/spanelstina/konverzace>>

Španělština - učebnice [en línea]. Lingea.cz, 2020. [Consulta: 31 mayo 2021]. Disponible en:
<<https://vyuka.lingea.cz/spanelstina/ucebnice>>